

DALEČ JE ŠE ENAKOST

ENAKE PRAVICE ŠE NE ZAGOTAVLJAJO ENAKIH MOŽNOSTI

V »Perspektivnem programu vo- dooskrbe področ- ja Rog. Slatine« obrtno komunal- nega podjetja be- remo: »Sredno- ročna in dolgoro- čna programa, ki jo izdeluje... za posamezna večja naselja in na pod- lagi ocene stopnje rasti za ostala na- selja in skupine naselij z ozirom na štetje po regi- stru... ter z ozi- rom na demograf- sko - ekonomske značilnosti... ki izkazuje porast.« Upamo, da vedo, kaj hočejo in da bodo pri realiza- ciji programa na- šli tudi glavni sta- vek!?

● Pred nami je praznik. Dan, ki smo ga po- svetili borbeni, delovni ženi.

● Ali je še potreben, vprašujejo nekateri; zdaj, ko smo ji že zagotovili enakopravnost. Toda - ali smo res?

● Gre za ta »ji«, ki ne živi nekje izven nas, gre za »njene« probleme, ki morajo biti - naši! Gre za bitko s časom, z ekonomizacijo življenja in misli, ki včasih odrinejo vse, česar ni mogoče zmeriti z metri ali stehati s tonami.

● Zapisali smo: enaka pravica do dela. Ven- dar je med nezaposlenimi največ žena! Rekli smo: so delovna mesta, kjer ženske ne bodo delale. In vendar delajo, kajti srečne so, da delo sploh imajo!

● Res je - praznik je tu. In kot sleherno leto, vidimo te stvari zdaj mnogo jasneje. Upajmo, da ne samo danes in jutri!

Bilo je nekaj čez deseto ponoči. Po Ipavčevi ulici so hiteli ljudje. Bolj ko ne vsak sam zase. Le red- kim se je še ljubilo pogo- varjati. Preskakovali so luže, se umikali zadnjim ostankom snega, v mislih pa so gotovo že bili doma - v bolj ali manj topli sobi, bolj ali manj prist- nem družinskem vzdušju, ob obilnejši ali skromnej-

še večerji. Delovni dan je zanje končan...

Kot da bi šla proti to- ku, pa se je tudi tisti ve- čer tu in tam kakšna že- na prebijala v nasprotno smer. V »Metki« se bo namreč ob desetih začelo delo za nočno izmeno. Vsak tretji teden pridejo na vrsto. In takrat noč za nočjo doživljajo isto - pusto pot, oglušujoč ro- pot in značilno »lebdenje«

okrog njih, dveh ali treh zjutraj, ko delajo samo še roke, misli pa spe.

Pri vratarici si »dober večer« in »lahko noč« po- dajata roki. Tu in tam pa- de kakšna vesela na račun tistih, ki šele začenjajo. Potem pa pridejo in od- idejo še zadnji, vratarica spusti zavese na oknih svoje hišice in začne se noč...

(Dalje na 6. strani)

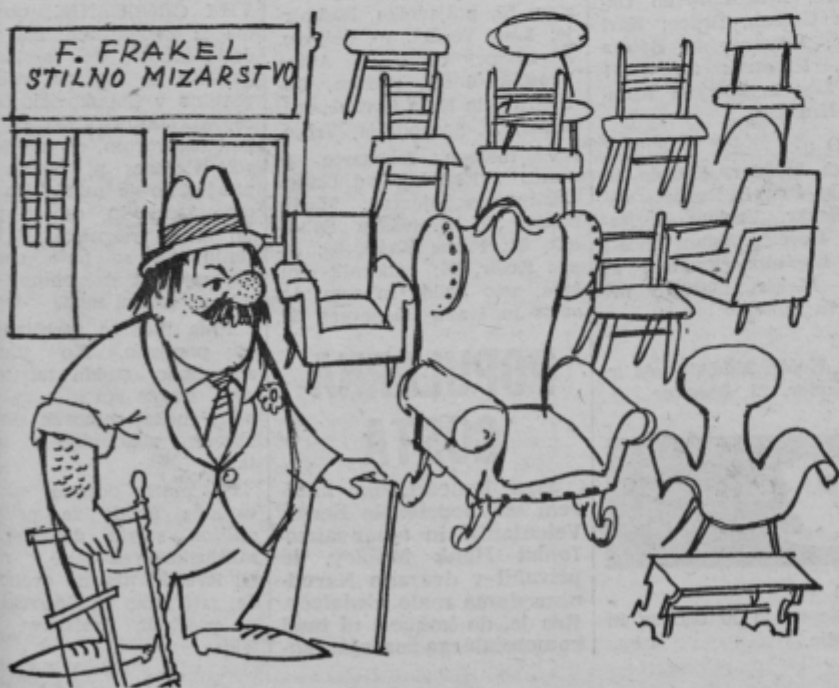
Celje 6. marca 1969 — Številka 9 — Leto XXIII. — Cena 60 par (din)

NOVI TEHNIK

STANKA LAMPRET, delavka v celjskem podjetju »Vrvica« je ena tistih žena, ki ji je zakon sodobnega življenja naložil na ramena veliko dolžnosti. Že dvanajst let je zaposlena v »Vrvici«, pridna je, ljubezniva in pripravljena prijeti za sleherno delo. Dela zato, da bi prispevala tudi svoj delež k družinskemu proračunu, s tem pa tudi k svoji samozavesti in zadovoljstvu. Stanka pa je tudi mati in kot mnogim drugim tudi njej polnijo srce najtoplejša, najiskrenejša čustva.

Na tisoče takih žena je med nami in skupaj smo preživeli brez števila trenutkov in dni. Toda en sam dan v letu je njihov praznik. Čestitamo in želimo, da bi skupno uresničili čimveč lepih misli, ki jih bomo izrekli - ob tej priložnosti!

FRANČEK FRAKELJ

»V zalogi novi stolčki za nove ritke«

Več kot običajen obisk

Predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher se je minuli teden mudil na obisku v Celju. Njegov obisk je bil pravzaprav trden delav- nik, saj je imel predsednik Kraigher od jutra do večera kar pet različnih pogovorov in obiskov.

S predstavniki Cinkarne občinske skupščine in poli- tičnih organizacij je potekal dobri dve uri precej kritičen dialog o težavah barvne me- talurgije, investicijskih na- ložbah in o preusmeritvi pro- izvodnje v Cinkarni bolj na akumulativne produkte. Bilo je povedanih več koristnih predlogov. Med obiskom v Etolu se je predsednik Kraigher lahko seznanil z moder- no tehnologijo in širokopo- teznimi načrti strokovnega ti- ma v tej kemični tovarni, kjer komaj dobrih 100 zapo- slenih ustvarja letno več kot

20 milijonov dinarjev realiza- cije. Predsednik skupščine Slovenije je bil zadovoljen tu- di z razgovorom na akti- vu komunistov srednješolcev, kjer so govorili o različnih vidikih izobraževanja. Popol- dne se je udeležil še otvoritve razstave o slavni XIV. divizi- ji, ki slavi 25. obletnico svo- jega pohoda na Stajersko, vtem ko je S. Kraigher zve- čer na Teharju prisostvoval zboru volivcev ter se tu za- vzeto udeležil razprave.

Obširneje o njegovem obi- sku tokrat ne bomo poročali, ker je uredništvo pripravilo za naslednjo številko Novega tednika poseben intervju s predsednikom Kraigherjem, v katerem bo dal odgovore na nekatera vprašanja, načeta že med njegovim zadnjim obi- skom v Celju.

F. K.

VREME

OD 6. DO 16. MARCA

Pomembnejše padavi- ne s snegom deloma do nižin pričakujemo nekako 8. in 10., 13. ter 15. in 16. marca. V osta- lem bo suho oziroma lepo vreme z mrazom ponoči.

Dr. V. M.

PO DRUGEM KOLU V VODSTVU »BRANKO IVANUŠ«

V drugem kolu tekmovanja z zračno puško je med ekipami zmagal Kovinar Soter (2450 krogov) pred »Brankom Ivanušem« (2401) in SD TEMPO (2289). Med posamezniki je bil prvi Vanovšek (264), drugi Jeram (259) in tretji Seršen (259). Med ekipami po drugem kolu vodi SD »Branko Ivanuš« (4901) pred Kovinarjem (4895) in SD Tempo (4659). A. RIJAVEC

ŠE VEDNO MNOGO SMUČARSKIH TEKMOVANJ

OBČINSKO PRVENSTVO NA SMARSKEM — ObZTK v Smarju pri Jelšah in Planinsko društvo Rogaška Slatina sta pripravila občinsko prvenstvo v smuku. Pri članih je zmagala ekipa Bistrice ob Sotli, pri mladincih Rogaška Slatina in med pionirji Smarje. Med posamezniki so bili najboljši Pečnik med člani, Furlinger pri mladincih in Strašek pri pionirjih. Na občinskem prvenstvu v veleslalomu za osnovne šole je med ekipami zmagala Rogaška Slatina, med posamezniki pa Fürst (Smarje). L. BRACUN

66 TEKMOVALCEV IZ 18 MLADINSKIH AKTIVOV — Mladinski aktiv Prebold je organiziral občinsko prvenstvo mladinskih klubov v občini Zalec. V ekipni konkurenci je med mladinci zmagal mladinski aktiv Gradnja (Zalec), pri pionirjih in pionirkah pa osnovna šola Prebold. Markovič, Brodar in Markova so bili najboljši med posamezniki. Tekmovali so v veleslalomu. Prireditelj je vsem zmagovalcem podaril pokale in praktične nagrade. J. KOČEVAR

SINDIKALNO PRVENSTVO V VELESALOMU — Tekmovanja na Celjski koči se je udeležilo 171 tekmovalcev iz 25 sindikalnih podružnic. Med člani je zmagal Cvahte (Vodna skupnost) pred Četino (predstavništvo Metalke) in Romom (Ingrad), med ekipami pa Zavod za napredek gospodarstva pred Zelezarno in Libelo. Med starejšimi člani je bil najboljši Uršič (Toper) pred Debeljakom (Celjski tisk) in Jezernikom (Toper), med ekipami pa Prosveta pred Toprom in Celjskim tiskom. Čatrova (Obnova) je bila prva med članicami pred Horvatovo (Prosveta) in Arbatjerjevo (Aurea). Ekipa Prosvete je zmagala pred EMO in Zavodom za napredek gospodarstva. T. GORSIC

POLDKA KOPITAR POMOČNIK ZVEZNEGA KAPETANA

Zvezni kapetan ženske reprezentance Jugoslavije Vida Vidak je imenovala za svojega pomočnika na IV. evropskih igrah v dvorani, ki bodo 8. in 9. marca v Beogradu, znano celjsko športno delavko Poldko Kopitar. To je vsekakor lepo priznanje požrtvovalni športni delavki in vgojiteljici mladih atletinj pri AD Kladiivar.

Dr. ALOJZ SMID ZDRAVNIK PRI AD KLADIVAR — Društvo se je že dalj časa borilo s problemom zdravstvenega stanja svojih atletov, saj v Celju do sedaj športne ambulante ni bilo. Društvo bo za zdravnika uredilo v novi športni dvorani posebno ambulanto ter nakupilo nekaj najnunejših opreme. Tesno sodelovanje trenerjev in zdravnikov bo vsekakor pripomoglo k še bolj narčnemu delu in večjim uspehom. P. DROFENIK

ZA OSLABLJENO EKIPU CELJA PRVI PORAZ

V tretjem kolu zimske štajerske lige so Celjani doživeli v Ilirski Bistrici prvi poraz. Domačini so zmagali s 66 : 60. Največ košev je dosegel Zupančič (29). Celjani so nastopili oslabiljeni (trener in igralec Čepin je poškodovan, nekateri so manjkali zaradi zaposlitve) in povsem zaslužno doživeli poraz.

PESTRO IN ZANIMIVO OB KONCU SEZONE

Še nekaj dni in umetno drsališče v celjskem parku bodo zaprli. Ne glede na to je bilo ob zaključku sezone nekaj zanimivih hokejskih prireditev, zlasti razgibana pa je bila nedelja, ko je bilo na sporedu kar šest hokejskih tekem.

Spored so začeli učenci osnovnih šol, ki so se pomerili v občinskem prvenstvu. Nastopilo je pet šolskih ekip. Rezultati posameznih srečanj pa so bili: II. osn. š. : III. osn. š. 2 : 0; IV. osn. š. : II. osn. š. 2 : 1 (po podaljškju); I. osn. š. : Polule 5 : 1. V borbi za tretje mesto je II. osn. š. premagala Polulsko 1 : 0, v igri za prvo pa I. osn. š. IV. osn. š. 1 : 0. — Končni vrstni red: I. prva osn. šola, 2. četrta osn. šola, 3. II. osn. š., 4. osn. šola Fr. Kranjca, Polule, 5. osn. š. Prve celjske čete.

Poleg tega so celjski hokejisti v prijateljski mednarodni tekmi premagali graško moštvo GSV 9 : 3 (2 : 0, 3 : 2, 4 : 1).

Prizadevni Mladinski aktiv v Lučah ob Savinji je prejšnjo nedeljo že drugič v letošnji sezoni pripravil smučarsko tekmovanje. Na odlično pripravljenih smučiščih so tekmovali v smuku in veleslalomu. Posnetek prikazuje pogled na zadnji del zahtevne in lepo speljane smučarske proge, na kateri so tekmovalci iz Mozirja, Gornjega grada, Rečice in Luč pokazali veliko smučarskega znanja. Foto: L. SRŠE

BORIS ZUPANČIČ: OBUP IN UŽITEK

Celjski košarkarji se marljivo pripravljajo na novo sezono. Trenutno sodelujejo v zimski štajerski ligi in so do sedaj edina neporažena ekipa. Po zmagi nad prvakom II. zvezne lige Mariborom 66 sem poiskal najboljšega strelca in najdohovitejšega igralca celjskega moštva Borija ZUPANČIČA.

»Star sem 19 let in študiram umetnostno zgodovino,« se je predstavil na začetku najinega pogovora. »S košarko sem se začel ukvarjati pred šestimi leti, ko sem vstopil v pionirsko košarkarsko šolo.«

Kolikor vem, si medtem za nekaj časa opustil košarko?

»Res je. Posvetil sem se POP glasbi, ki mi je zelo všeč. Toda kmalu sem se ponovno vrnil pod koše, saj sem čutil, da mi nekaj manjka. Potem sem pristopil k KK Zalec, ker takrat v Celju ni bilo resnega dela. No, kmalu sem se vrenil v matični klub, ker so se medtem

razmere izboljšale. Postal sem član prvega moštva in to mi je dalo novega člana, da sem pričel resneje trenirati.«

Danes pridno polniš koše. S svojo igro mnogokrat spravljáš nasprotnika v obup, gledalcem pa nudiš veliko športnega užitka. Kako ti to uspeva?

»Najbolj sem vesel, ko se zatrese mreža nasprotnikovega koša. Poskušam najti najkrajšo pot do njega. Kolikokrat mi to uspe, je odvisno predvsem od trenutne inspiracije. V prejšnji sezoni sem bil drugi najboljši strellec v slovenski ligi. Povprečno dosegem v eni tekmi 23 košev, največ — 48 — pa sem jih dal proti Vrhniki.«

Nekateri ljubljanski kljubi se že zanimajo, da bi pristopil k njim ...

»Govorice niso brez osnove, vendar bom ostal v Celju. V tej sredini se odlično počutim in v klubu je resno delo ter možnost za napredovanje.«

S. JUG

PRVENSTVO BADMINTONSKE SEKCIJE

ŠSD Braslovče je edino v Savinjski dolini, ki ima badmintonsko sekcijo. Njen predsednik je prof. F. Kralj. Pred dnevi so organizirali prvenstvo sekcije. Tekmovali so po dvojnem izločilnem sistemu. Med članicami je zmagala Spornova pred Rakovo, Strniševno, Luknarjevo, Hribernikovo itd. Med člani je bil prvi Turnšek pred Hanjškom, Rojnikom itd. Favorit Irman je bil komaj šesti.

Braslovčani z velikim uspehom nastopajo tudi na republiških tekmovanjih, kjer prav v letošnjem letu pričakujejo še boljše rezultate.

T. TAVČAR

SREČANJE Z ABRAHAMOM

27. februarja se je Valter STAJNER srečal z Abrahamom. Ta pomembni jubilej je Valter dočakal tam, kjer preživlja večino spokojnega življenja: na stadionu. Pred leti je bil sam dober športnik, kasneje pa se je posvetil vzgoji novih atletov. Najprej je bil v Mariboru, odkoder se je preselil v Celje in postal profesionalni trener pri AD Kladiivar. Ves svoj prosti čas je posvetil vzgoji atletov in skrbi za stadion.

Ob pomembnem jubileju tudi naše iskrene čestitke!

T. V.

PO REPUBLIŠKEM PRVENSTVU V KROSU MNOGO NOVIH TALENTOV

Za letošnje republiško prvenstvo v krosu, ki je bilo zadnjo nedeljo v Velenju v organizaciji tamkajšnjega atletskega društva in pod pokroviteljstvom Rudnika ligaita, lahko mirno zapišemo, da je minilo v znamenju novih atletskih talentov. Medtem, ko so bili teki v članski konkurenci številčno in kvalitetno slabo zasedeni, pa tega ne moremo trditi tudi za mladinske kategorije. Predvsem v manjših krajih so se začeli pojavljati odlični tekači na daljše proge, ki bodo lahko z resnim treningom v prihodnje dosegali lepe rezultate.

Med petnajstimi sodelujočimi atletskimi organizacijami s preko 150 tekmovalci je ponovno imelo največ uspeha AD Kladiivar. Izmed 14 republiških naslovov jih je v Celje odšlo kar šest. Tako sta med posamezniki postali prvakinji Urankarjeva (med članicami) in Oračeva (med st. mladinkami), med ekipami pa mlajši mladinci, starejše mladinke, članice in člani. Celjani so osvojili tudi kar osem drugih mest: Podpečan (st. mladinci), Prešiček (člani), Brečko (ml. člani), Liseč (ml. mladinci), Zupanc (st. mladinke) in ekipa mlajših mladink, mlajših članov in starejših mladincev.

Ostala prva mesta so osvojili: Olimpija (Lj) štiri, ZSD Maribor tri in AK Ljubljana enega.

AD Kladiivar je na letošnjem tekmovanju nastopilo s povsem pomlajenimi ekipami. Manjkali so Vazič in Cerven (ki sta prenehala s tekmovanjem) ter Svet, Zuntar in Kralj, ki so v JLA. Kladiivar je skozi zimo zbral v društvu številne mlade atlete, ki so na prvem letošnjem večjem tekmovanju na prostem dosegli lep uspeh. Tako je mlajši mladinec Liseč, ki mu je bilo to prvo večje tekmovanje, bil drugi, Gorenšek, Kolarič in Simonič pa so vsi v isti

konkurenci razdelili 7. do 10. mesto. Med mlajšimi mladinkami pa so bile Samčič, Klanjškova in Obrezova, trta, peta in šesta! Za nepoznavalce atletike morda niso posebno blesteči rezultati, vendar če povemo, da so vsi omenjeni atleti stari štiri, najst, petnajst in šestnajst let in da jim je to prva »prava« atletska sezona, potem so ti rezultati več odlični.

Ce ocenjujemo republiško prvenstvo v krosu s te strani potem je vsekakor uspešno, še, kot lansko, ko je Kladiivar v Murški Soboti osvojil skoraj vse naslove. Naslov pa niso vedno vse!

T. VRAH

NAMIZNO TENIŠKA SEKCIJA DOBRO DELA

Pri TVD Partizan na Polzeli so pred letom ustanovili tudi namiznoteniško sekcijo. Obe polzelski tovarni sta s finančnimi sredstvi podprli delo sekcije, da je lahko kupila novo opremo (mize, loparje in žogice). Med mladino vlada veliko zanimanje za to športno igrano. Vsi trenirji so izredno lepo obiskani, tako velikokrat celo primanjkuje miz (v telovadnici jih je šest). Sekcija šteje trenutno nekaj več kot trideset mladincev.

Na odprtem prvenstvu Polzeli so sestavili dve ekipi, ki nastopata na tekmovanjih v bližnjih krajih. Medtem ko so na tekmovanju v Zalcu zmagali, pa so zadnji srečanja z ekipo Smartnega ob Paki izgubili (doma 4 : 1 in v Smartnem 2 : 5).

V sekciji si zlasti prizadevajo, da bi v svoje vrste pritegnili čimveč mladih, ki bi z resnim treningom lahko dosegali še lepše rezultate kot njihovi starejši tovariši. M. PALI

CELJE PO LETU 1972 BREZ VELIKIH ATLETSKIH PRIREDITEV?

Na zadnji seji Zveznega odbora Atletske zveze Jugoslavije so sprejeli sklep, da bo z letom 1972 za organizacijo vseh zveznih in mednarodnih prireditev potrebno imeti tekmovališča pokrita z umetno maso tipa tartan ali rubcor.

Sklep, ki ga je sprejel Zvezni odbor je sicer utemeljen, če upoštevamo, da že povsod po svetu imajo takšna tekmovališča ali pa jih gradijo.

Za vremenske prilike, ki vladajo v Sloveniji, strokovnjaki najbolj priporočajo ameriško umetno maso tartan, saj je le-ta obstojna pri temperaturah od +45° C do -35° C, manjša pa je tudi obraba.

Seveda pa so umetne mase za tekmovališča izredno drage. Tako je izgradnja umetnih stez za večino klubov oz. občin skoraj nedosegljiva, saj stane 1 m² tartana okoli 350 N din. Rubcor ni veliko cenejši. Po približnih izračunih bi za prekritje stadiona Borisa Kidriča potrebovali okoli 250 milijonov S din. Ker društvo in občina tega denarja nimata in ga verjetno še dolgo ne bosta imela, bo vsekakor potrebno poiskati druge vire financiranja za modernizacijo atletskega stadiona.

V Jugoslaviji imamo trenutno že en stadion (v Zenici), ki je prekrit z rubcorom, v gradnji pa sta stadiona Crvene zvezde v Beogradu in Sarajevu. Tudi v Ljubljani bodo za letošnji mednarodni atletski miting Alpe-Adria že

imeli s tartanom prekriti skakališča, v prihodnjih letih pa bodo prekrili še stezo.

Kako pa v Celju? Skoraj ne upamo verjeti, da bi Celje, ki je mesto atletike in letu 1972 ostalo brez velikih domačih in mednarodnih tekmovanj. To bi pomenilo zastoj, ki bi ga v naslednjih letih težko popravili. Prav zdaj je še čas, da skupaj razmislimo o tistem, kar bi v prihodnje še dvignilo ugled celjski atletiki in mestu Celju. P. DROFENIK

TEKMOVANJE V LIBOJAH

V Libojah je bilo tekmovanje za občinsko prvenstvo v smuku. Med mladinci je zmagala ekipa Polulsko 1 : 0, v igri za prvo pa I. osn. š. IV. osn. š. 1 : 0. — Končni vrstni red: I. prva osn. šola, 2. četrta osn. šola, 3. II. osn. š., 4. osn. šola Fr. Kranjca, Polule, 5. osn. š. Prve celjske čete.

V Kranjski gori je bilo republiško prvenstvo v alpski disciplinah za srednje mladince. Izreden uspeh sta dosegla Marko Mežnar in Simon Mežnar, ki sta v veleslalomu osvojila odlično sedmo in osmo mesto. V ostrski konkurenci Gorenjcev, Korošcev, Mariborčanov je to vsekakor lep uspeh. T. GORSIC

TRAGEDIJA LJUDI V HOMCU NAD STRMCEM

● Je bila res usoda močnejša od ljudi, ki so bili priče, kako 32-letni Jože Kugler počasi ne-močno tone v vodo?

● Vsi smo ga imeli radi, vsem nam je pomagal, so nam govorili občani, toda le eden, čeprav invalid, se je spustil v vodnjak in ga skušal rešiti.

● Kaj bi zdaj o tem, Jože je mrtev, pustimo to. Tako je pač: to je usoda!

PROKLETI VODNJAK

Za 32-letnega JOZETA KUGLERJA iz Homca pri Strmca tisto sobotno popoldne ni bilo enako drugim. V zakonu z ženo, ki je lani hudo zbolela, je imel dvoje otrok. Stiritletnega Jožeta in 8-letnega Franca. Franc bi moral v ponedeljek prvič v šolo. V pripravljalni razred. To je bil dogodek, ki je očetu mnogo pomnil.

»Prišel je k meni in me prosil, če bi mu pomagal plužiti sneg, da bi otroci lažje šli v šolo.« nam je povedal sosed Franc Zuraj, ki je bil invalid.

Homc je zaselek med Strmcom in Dobrno, 18 hišnih števil je, te pa so strnjene na rebri, kot da bi bile na prepihu. Mastna ilovica in lapor jim služita za temelje. Ko sva z Lojzeto korčala po globokem snegu v hrib, peš je iz Strmca baje samo dobre pol ure hoda (midva pa sva jo rezala kar dobro uro), se je pred nama odpiral svet, ki je tako značilen za obronke Pohorja. Globača in hrib, hrib in globača.

Tako sta Zuraj in Kugler celo popoldne z volom plužila pot, da bi mali Franc v ponedeljek laže stopil prvič v šolo. Bil je mraz, v čevljih pa vlaga. Proti večeru sta končala z delom. Kugler je pred malico in večerjo hotel še napojiti živino, da mu pozneje ne bi bilo treba še ven, na mraz.

MOSKA BESEDA O VODI

V zaselku je le nekaj vodnjakov. V nobenem pa ni talne vode. Sama kapnica. Pred leti so zato zgradili vodovod, zaradi slabotnega zajetja pa sprejeli dogovor, ki sicer nenapisan služi in drži kot sveto pismo: za živino mora vsak uporabljati vodo iz vodnjaka in ne iz vodovoda!

Ves prezebel je J. Kugler spustil v vodnjak prvo vedro. Tik pred gladino pa mu je jeklena vrv zdrsnila iz škrpca. Stopil je na poledenelo ohišje vodnjaka, da bi, tako kot že tolikokrat prej, vrv osvobodil...

»Bila sem v kuhinji, ko sem se spomnila, da je šel mož napajat živino. Nekaj me je pri tem stisnilo, pohitela sem ven. Ko sem stopila na dvorišče, sem zagledala le noge, ki so zdrsnile v vodnjak.« nam je pripovedovala JOZEFA KUGLER. »Ko sem pritekla do vodnjaka in zavpila v gladino, je nastala tišina. Nato se je mož oglašil. Zavpil mi je, naj tečem po pomoč. Rekla sem še, naj se oprime vrvi, nato pa mi je odgovoril, da se že drži. To me je naglo potolažilo, bala sem se, da se je potolkel pri padcu v vodnjak in da je utonil. Kot iz uma sem tekla po dvorišču in vpila na pomoč. Zavila sem k sosedu, kjer živi sestra z možem. »Ravnokar sem mislil malo po-

sedeti, ko sem zaslišal vpitje.« pripoveduje F. Zuraj. »Ko sem razumel, za kaj gre, sem najprej pohitel k vodnjaku

»Franc, kot boga te prosim, reši me.« je iz vodnjaka vpil Jože.

Franc je pohitel po lestev in se, čeprav je invalid (desno roko ima mrtvo), spustil k ponesrečencu. Jože se je nekako skobacal iz vode in stopil v vedro. Tako je Franc z bodrenjem in z eno roko ponesrečencu pomagal.

»Vedel sem, da bodo prihitali ljudje in nama pomagali. Jože je tožil, da mu zaradi mraza drevene roke in telo. Ker mu v položaju, v kakršnem je bil, nisem mogel kaj dosti pomagati, sem prosil, da me potegnijo iz vodnjaka. Treba je bilo hiteti, kajti Jože je bil že čisto trd od mraza. Potegnili so me ven. V vodnjaku je bila grozna tema, zato sem vpil, naj pripravijo luč, vrvi in daljšo lestev. Žal pa daljše lestve zaradi dolžine nismo mogli spraviti skozi ohišje vodnjaka. V tisti sili se ni nihče spomnil, da bi ohišje prevrnili. No, potem sem se znova spustil k Jožetu.«

Zakaj vi, ki kot invalid niste mogli nuditi dovolj pomoči, ob vodnjaku pa je bilo več ljudi?

»Nihče pač ni šel, pa pustimo to. Jože je mrtev, takšna je usoda.«

RAJE NE GOVORE

In potem se je začela tragedija. Franc je zopet splezal v vodnjak vse do ponesrečenca, ki se ga je oklenil. Z zdravo roko ga je objel in ga skušal držati. Nekaj minut. Dosti minut. Nato je začutil, kako mu Jože uhaja iz objema. Najprej milimeter za

milimetrom, nato po centimetrih.

»Z Jožetom sva bila več kot prijatelja. Povem vam, da sem takrat molil boga, zdi se mi, da celo naglas, da bi naj jaz padel v vodo, čeprav imam pet majhnih otrok, in ne on, ki ima dva. Sekunde so se vlekle kot večnost. Vpil sem po pomoč! Čutil sem, kako mu pojemajo moči. Gledal me je in prosil. Oba sva prosila, vpila. Potem je začela njegova roka polzati po moji obleki. Centimeter za centimetrom. Obesil se mi je za zgornji žep. Nato ga je začela požirati voda...«

x

JOZE KUGLER, ki so ga imeli v vasi vsi radi, ker je vsakomur rad pomagal, je utonil. Okrog vodnjaka je bila množica, v vodnjaku pa je jokal njegov sosed, ki mu je bil več kot prijatelj. Ko so ponesrečenca potegnili po dvajsetih minutah iz vode, je bilo prepozno.

Rekli boste, da je to nemogoče, da je utonil vpričo toliko ljudi? Tudi mi smo se spraševali. Spraševali smo ljudi, tudi tiste, ki so bili ob vodnjaku. Večinoma so nemo zrli mimo nas nekam v prazno in skomigali z rameni. Drži, da je bilo najprej ob vodnjaku le kup otrok, toda takrat, ko je Franc drugič plezal k ponesrečencu. Nekateri so baje vpili, da je to usoda.

Drugi, da naj nihče ne leze notri, ker bo nesreča večja... Vsi pa so vpili, vpili...

Ob našem prihodu so štirje najbližji sosedji črpali vodo iz vodnjaka. Nobenemu ni tekla beseda. Oddahnili so se šele, ko smo začeli pogovor o življenju tu gori v hribu. Nobenega takrat ni bilo ob vodnjaku.

Ena domačija je izgubila dobrega gospodarja. Z ženo ne bosta več dogradila hleva, ki sta ga začela. V teh sedmih letih, kar sta bila poročena, sta komaj uspela urediti to in ono, zdaj bi jima bilo lažje.

»Ne veste, koliko ljudi je šlo za pogrebom. Nosili smo ga vse do Strmca. Naj bo, koliko jih je on znosil...«

Zgoraj v zaselku je ostal vodnjak in grd priokus krivde, ki je sicer nihče na glas ne izgovori, toda vidiš jo v očeh. Tudi v očeh mlade in bolehne žene, ter v očeh dveh malih otrok. V trenutku se mi je celo zazdelo, da tudi hribi odzvanjajo o tem, pa je bil le pisk iz lokomotive. Kmalu je spolzel med veje in se izgubil, kot se je izgubljala voda iz vodnjaka, ki so jo črpali. V vodnjaku je ostala ura. Skoda jo je. Zunaj ob steni pod razpelom je bil na lopato obešen Jožetov klobuk. Ne vem, kateri križ je bil očitnejši. Eden bo ostal. Skoda ga je...

Tekst: J. SEVER
Slike: L. SRSE

TUDI DOLGE NOČI SO NJEN DELOVNI DAN

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dodeajo mi vodiča — ljubeznivega dežurnega gasilca. Noč je mrzla in meglena. Notri pa je toplo, suho in tako glasno ropočejo stroji, da ne slišim, kaj mi spremljevalec kriči na uho. Potem jih ugledam — ob dolgi vrsti strojev, za vozički, ki potiskajo bale — te žene, ki naj bi mi povedale, kako je njihovo nočno delo; in ob pogledu na te obraze, kretanje in vse ostalo, se mi sleherno vprašanje zazdi nesmiselno.

V oddelku, ki je, kdo ve zaradi česa, ločen od ostalih, sedi ob stroju, ob stari svetilki moja prva sobesednica — Kristina Funkelj. Toplih oči, drobnih rok. Medtem ko se pogovarjava, ji prsti hitijo po nitkah. Nič noče zamuditi.

IVA BURNIKOVA

»Dva otroka imam — večji hodi v prvi razred, manjši pa je star pet let. Ob četrtna devet se odpeljem na nočno. Utrujena sem že, ko začnem z delom. Ko se bom zjutraj vrnila, bom spravila večjega otroka v šolo, potem pa bom za nekaj časa legla — če bo mali ostal miren. Kuham sama in kar naenkrat je ura štiri. Potem ne morem več zaspati. Ponoči, okrog pol enih, je zame najhuje. V odmoru sedem na stol, dvignem noge. Ne, jesti ne morem! In potem se spet vse začne znova...«

Tudi Ljuba Razboršek je ena od mater, ki vsak tretji teden delajo ponoči. Ima tri otroke — 19, 16 in 3,5 so stari. Sedemnajst let je že članica kolektiva »Metke«.

»Delam zato, ker moram. Če bi imel mož dovolj veliko plačo, da bi lahko vsi spodobno živeli, bi ostala doma. Ze zaradi otrok, da bi imeli več reda. Se sreča, da sta prva dva skoraj že odrasla.

Ne, na izobraževanje, ali na aktivno delo v sindikatu, delavskem svetu ali kakšni politični organizaciji ne mislim. Nimam časa, pa tudi preutrujena sem. Mož pa hodi v šolo...«

PREJ »NE« KOT »ENAKOPRAVNE«

In tako hodim od ene do druge. Nekaj časa si še beležim, nato preneham. Samo ena med njimi, mlado živahno dekle, mi namreč pove, da zanjo nočno delo ni nič težkega. Vse druge pa govorijo o utrujenosti, nizkih plačah, boleznih, o otrocih, ki spijo sami doma in o tem, da so zadovoljne, da sploh imajo delo. Kajti — kako bi sicer živeli!

V nekakšnem skladišču naletim na skupino. Tu poskusim z enakopravnostjo.

»Nismo in nikdar ne bomo,« se mi skoraj veselo zasmeje starejša med njimi. »Kar dvakrat smo neenakopravne. Prvič zato, ker smo delavke, drugič pa zato, ker smo pač ženske. Kar naj vam ta-le pove, kako je,« je pokazala na sosedo.

In povedala je: »Trinadvajset let sem že v tovarni. Zdaj me že zdravje zapuša. Tudi sin je tu zaposlen, pa vendar stanujeva kot podnajemnika v vlažni, majhni sobi, kamor ob vsakem večjem dežju vdre voda. Stanovanje zame pa seveda ni in ga še verjetno dolgo ne bo, čeprav so ga medtem našli že za marsikoga.

»Kaj pa delovni pogoji?« vprašam. »In higijenske razmere?«

»Na stranišče pojdite raje šele doma,« so mi priporočile. »Za te stvari pri nas ni denarja. Pa tudi garderobo imamo v sosednji stavbi, tako da se moramo preobleči tam, potem pa — hajd, čez mrzlo dvorišče v spet toplo halo.«

»Povedali so mi, da imate kar v redu urejen higijenski kotiček za žene. Ga uporabljate?«

»Higijenski kotiček? Kdo ve, kje je ključ!«

25.000 ZA SOBO IN VARSTVO

Prišla je z vročičnim pogledom, v obdelanem plašču. Silva Mastnak, mati samohranilka.

»Včasih mi je hudo. Ali mogoče mislite, da jaz ne bi rada imela lepe frizure in najlon plašča? Toda — kako naj si ga kupim pri 45 tisočakah izplačila?! Deset tisoč dam od tega za sobo, 15 pa za varstvo otroka. Ta teden imam nočno. Se sreča Zenska, ki mi je pazila otroka, mi je namreč odpovedala. Tako bom zdaj imela ves teden čas, da bom hodila naokrog in našla katero drugo.

Saj »ona« tudi nekaj da, toda to je miloščina. Zato si sama kuham. Od ust si pritrgam, da lahko dam otroku. Zanj — punčka je, veste — pa bi vse naredila. Če bi bila zares malopridna kot me včasih kdo obdolži, kaj mislite, da se otroka ne bi bila mogla znebiti?! Tako kot se jih toliko drugih! Pa nisem hotela. In ob vsem tem se človeku res neumno zdi, da bi moral dati odgovor za vsak svoj korak, vsak obisk, vsak razgovor. Včasih je namreč to že kar dovolj, da te obsodijo za...«

...

Proti eni se je pomikala ura, ko so se za menoj zaprla težka železna vrata. Pogledam naokrog. Vse hiše imajo temna okna. Na desetine otrok spi. Morda se bo kateri zbudil in poklical. Kdo ve, ali ga bo kdo pobožal, pokrtil? In ali še boli trebušček tistega, ki je nočjo tožil? Kaj neki bo prinesel jutrišnji dan?

Na desetine drobnih vprašanj, na stotine opravil, iz katerih je sestavljen mozaik njenega dne!

obraz

GROBELNIK IVAN

Ivan Grobelnik je čevljar. Ze petindvajset let sedi na nizkem stolčku in popravlja čevlje. Čez dan se »pogravava« s »šiloma« in »kopitoma«, zvečer pa odide v bližnji prosvetni dom. Tam ostane po-

zno v noč. Pod reflektorji in med starimi zavesami skupaj z ostalimi ljubitelji odrske umetnosti pripravlja ljudske igre, ki jih potem igrajo po vsej Savinjski dolini.

Začel je z Vdovo Rošlinko, nadaljeval s Klopčičem Cvetje hvaležno odklanjam... Vsako leto režira vsaj eno ljudsko igro.

»Leta 1956 sem prišel iz Rečice ob Savinji v Solčavo. Takrat sem tudi začel režirati. Opravil sem režiserski in šminkerski tečaj. Zakaj to delam. Veseli me. Kljub naporu, ki vlada ob pripravljanju nekega dramskega teksta, se sprostim. Ves dan sedim v čevljarški delavnici in zato so večeri v prosvetni dvorani zame praznik.«

O dramski umetnosti, ljudskih igrah, svojem poklicu, življenju v Solčavi je govoril z velikim spoštovanjem in ljubeznivo. Zdelo se mi je, kot da prav pri tem pogovoru poskuša izbirati besede, da ne bi prizadel teh zanj tako lepih stvari.

»Lansko leto smo dobili od občinske skupščine za našo dejavnost 100 tisoč starih dinarjev. Veliko ni, smo jih pa vseeno veselji. 50 tisoč so nam

дали za knjižnico in pa brezplačen ogled dveh gledaliških predstav v Celju.«

Drugega razvedrila po dolgih zimskih večerih v Solčavi in bližnji okolici ni. »Zbral sem vso mladino, da mi pomagajo pri predstavah. Na vaje hodijo tudi iz Logarske doline, Matkovega kola... Pri meni igrajo logarji, učitelji, delavci, mladina... Pet let sem že predsednik društva. Zdaj ne vrtim kina in za nadomestek imamo gledališke predstave. Spomladi bom ponovno predvajal filme.«

Seveda pa Ivan ne ostaja samo pri čevljarjenju in umetnosti. Zdaj ga skrbi prehod na Pavličevem sedlu, cesta, bencinska črpalka, razvoj turizma, politve... Z vsem tem ima veliko dela. Dela rad in vedno. Zanj ni počitka. Tako so ob novem letu pripravili ljudsko igro Dekle s Trente, za Pusta pa staro komedijo v enem dejanju Hlače. Seveda niso pozabili tudi na dan žena, ko bodo na proslavi nastopili šolski otroci in pevski zbor. Pripravila jih Ivan Grobelnik, čevljar in ljubitelj umetnosti.

T. VRABL

PRIMER DR. VERDELJ Z DRUGE STRANI

V roke sem dobil več ali manj zanimivo branje o zdravnikih in razmerah v celjski bolnišnici. Čeprav je primer Verdelj (sem še vedno Verdelj) podan izven tega okvirnega opravičevanja razmer, moram pa k nekaterim netočnostim in zlaganostim le dodati nekaj svojih pripomb. Oba podpisana novinarja sta sicer nekaj navedb dala pod »baje«, vprašujem se samo in to naj bo tudi v presojo bralcev, če je tako novinarstvo še objektivno obveščanje ljudi ali pa samo prenesen trač s tržnice.

Pa pričnimo kar z mojo zdravniško moralo. Po Hipokratovi prisegi sem dolžan nuditi vsakemu brez razlike zdravniško oskrbo; to sem delal in to delam. Mislim pa, da v ta okvir spadajo tudi ostale v odstavku navedene trditve in to po kratkem pojasnilu prepuščam kasnejši kritiki, da bo razprava bolj pestra in stališča bolj jasna!

»Brzoturnirski« sistem šolanja smo imeli in najbrž ga še imamo, ne vem pa, če medicinska fakulteta in posamezniki, ki so iz te priznane ustanove izšli smatrajo tak študij za brzoturnirski sistem. Meni pojasnjevanje ni potrebno, saj so mi tukaj fakulteto in specializacijo priznali na osnovi predloženih diplom iz Ljubljane, več kritike pade na fakulteto in najbrž so lahko užaljeni tudi zdravniki, ki so pod enakimi pogoji fakulteto končali in opravljajo svoje delo v slovenskem zdravstvu.

Bi sem nemški vojak in nato partizan. Taka pot na Stajerskem ni bila nekaj izrednega in najbrž mislijo tako tudi drugi, ki so šli po isti poti. Seveda pa jih je malo, ki so bili na kakršnemkoli komandnem položaju pa bi se po vsem tem času odločili in odšli v Nemčijo. Ali pa celo nihče drug! Borba na eni strani in nadaljnja pot na drugi strani tako pot skoraj izključujeta. Čudno pa je le, da to o borbi proti fašizmu v zadnjem odstavku kar drži. Najbrž tudi za naše politike! Sicer pa si težko predstavljam, da je predstavnik Jugoslavije prav sedaj v Nemčiji in je podpisal pogodbo s »fašisti«, če bi kdo hotel fašizem in nemški narod — pa naj bo na vzhodu ali zapadu — spraviti pod isti pojem.

O primariatu ne bi pisal, ta tukaj nič ne pomeni in najbrž potem tudi nikogar ne boli. Vendar bi po starem principu »le čevlje sodi naj kopitar« prepuštil sodbo o strokovnosti strokovnjaku. Prav slučajno sem »Oberartz« pri profesorju kirurgije, ki je še aktiven predavatelj na fakulteti, moje delo ceni in ga v odsotnosti polno zamenjuje. To zaupanje je zame merilo, seveda pa istočasno priznam, da sem svojo strokovno vzgojo dobil na celjski kirurgiji in ta ni bila slaba.

Pa še moje gmotne razmere! To je pač najhuje, kar lahko nekdo stori, da nekaj »poklonjenega« proda. Res je, da sem iz družbene imovine kupil sodno ocenjeno (po takratni vrednosti nepremičnine in takratni dinarski vrednosti) stanovanje oziroma polovico hiše. Vendar je bilo stanovanje prazno, praktično malo uporabno in celotna hiša

nujno potrebna popravil, sicer bi kmalu bili s sosedi zopet brez strehe. V to hišo smo vsa ta leta vlagali vsa možna sredstva, da smo stanovanje in hišo v celoti spravili v primerno stanje. Mislim, da so ta sredstva nekje vpisana, sedaj je bilo stanovanje (in stavba v celoti) ponovno na istih kriterijih ocenjeno in prodano, le da je ostalo popolnoma opremljeno. Prav gotovo se lahko govori o »težkih« milijonih (starih dinarjev), vendar je v tem vloženo moje šestnajstletno delo in dvajsetletno delo moje žene. Prav gotovo stanovanja ne bi prodal, če bi ostal v Celju, tako pa mi je bilo brez koristi. Slišal sem, da sem in tja še kdo drug prodal hišo ali stanovanje, gre drugam in to nikogar nič ne boli. Tudi jaz sem odšel drugam zakaj torej razlika! Če bi pa hišo prodal in denar poklonil neki socialni ustanovi, bi najbrž kritika izostala, hiša bi bila prodana, jaz pa bi plod svojega šestnajstletnega dela prejel družbi. Če se v naših razmerah še najde kak tak »logičen« primer, sem tudi jaz pripravljen o taki logiki razmisliti.

Ne želim navajati razlogov, ki so me pripeljali do tega, da sem izbral precej težko pot in odšel v Nemčijo. Samo dobre osebne razmere in nadvse ugodno delovno počutje mi lahko v določeni meri izgubljeno vračata. Sicer pa se za razlog mojega odhoda dosedaj še ni nihče zanimal, čeprav sem bil že dvakrat v Celju. Glede državljanstva pa le nekaj pripomb! Sem še vedno jugoslovanski državljan in mi ni še nihče priznal nemškega državljanstva. Najbrž si pač kdo to kar zelo enostavno predstavlja: Človek pride, dobi državljanstvo in odide, pa je zopet vse v redu. Vsekakor vem, da moje aktivno sodelovanje v partizanih ne bo ovira, če bom za to tudi zaprosil. Moje jugoslovansko državljanstvo pa ne vpliva na to, da ne bi imel na svojem delovnem mestu vseh dolžnosti in pravic. Tudi nagrajevanje ni po delovnem času (oz. stažu), ampak po delovnem mestu, zato mi tu čas služenja v nemški vojski pač nič ne pomaga. Le delovnim potrebam mora človek zadostiti, pa so z dolžnostmi priznane tudi pravice. Prav čudno!

Zeel bi, da bi moj odgovor v celoti objavili. To sem dolžan ljudem, znanec in prijateljem. Za dobro počutje na nekem delovnem mestu je potrebno mirno delo, zadovoljitev strokovnih težinj, dobro sodelovanje vseh strokovnih uspehi in še marsikaj. O vsem tem je bilo v celjski bolnišnici veliko govora in pisanja, brali smo približno enaka vprašanja in približno enake odgovore. Najbrž pa so si ljudje znotraj in zunaj ustanove kljub jasnim odgovorom ustvarili določeno mišljenje, ki čisto ni ugodno, lahko pa ga dobro strokovno delo in s tem seveda tudi uspehi spremene. Prepričan sem, da se za to borijo tudi moji kolegi v bolnišnici. Upoštevajo pa dane razmere in razpoložljivi čas, ki je včasih zaradi nekoristnih malenkostnih razprav kar pice. Dobro strokovno delo zahteva obilo časa, tudi to sem tukaj v Nemčiji dodobra spoznal.

Prim. dr. I. Verdelj

NI BODOČNOSTI ZA MLADE NA KMETIJAH

Mlad človek danes rad hodi na ples, v kino in gledališče, na razne tekme, pač povsod tja, kamor ga vodi njegovo zanimanje. To pa je mogoče le, če lahko plača vstopnino in če je primerno oblečen. Pomeni, da mora imeti denar.

Denar mora zaslužiti z delom. Žal pa je še vedno tako, da vsako delo ni tako plačano, kot bi moralo biti. To najbolj vedo danes tisti mladi ljudje, ki so ostali na kmetijskih posestvih in preživijo ure od jutra do mraka na njivah, travniških ter gozdovih. Ti fantje in dekleta danes navidajo svojim vrstnikom, tistim, ki so iz njihove vasi odšli v večji kraj ter se zaposlili v tovarni. Imajo svoj redni mesečni zaslužek, osamosvojili so se, si kupili obleke, nekateri celo motorno kolo in živijo precej razgibanu življenju. In kako žive tisti, ki so ostali doma, še posebej tam, kjer težko iz zemlje izvlečeš kaj več kot za lastna usta? Kakšen je torej družbeno ekonomski položaj mladih na vasi?

Prav to je bila tema pogovora, ki ga je na pobudo predsedstva ZMJ pripravilo predsedstvo občinske organizacije ZMS Zalec. Pogovora se je udeležilo precej mladih iz različnih krajev žalske občine. Vsi so odkrito govorili o najrazličnejših problemih, ki danes tarejo prebivalce, ki jim je glavni vir dohodka kmetijstvo. Žal pa sestanek ni bil dobro pripravljen. Mladi so govorili tudi o takšnih stvareh, ki bi jih lahko nekdo v uvodnih besedah maložil in povedal, da so nujne za takšni stopnji razvoja in ne zadnje, da smo pri nas le nekaj naredili za razvoj kmetijstva. Prav ta napaka je dajala precej črn ton vsemu pogovoru. Če so se mladi zbrali v tolikšnem številu in prišli od daleč, bi lahko izkoristili sestanek za temeljit pogovor, ki bi mnogim marsikaj pojasnil in povedal, da

bi nekoliko svetleje videl svojo prihodnost.

Osnovna ugotovitev je bila, da je kmetijstvo danes panoga, ki nujno potrebuje drugačen odnos celotne družbe, kot je bil, če ta hoče, da zaživi.

Proti pričakovanju so mladi kmetijski proizvajalci zelo veliko govorili o izobraževanju. Predlagali so, da bi kmetijstvo uvedli kot poseben predmet v osnovne šole, saj bi tako otroci spoznali kaj pomeni in zavzemali do njega drugačen odnos. Premalo je tudi kmetijskih šol. Za človeka, ki mora delati na kmetiji, je težko, da bi jo zapustil za več ted-

M. SENIČAR

nov in si pridobival znanje, medtem ko zemlja nujno potrebuje pridne roke. Šole bi morale biti v neposredni bližini krajev ter v primernem času. Veliko kmečkih otrok ne konča osemletko, predvsem zaradi trdega dela doma na posestvu. In kaj so naredili prosvetni delavci, ki bi morali imeti glavno vlogo pri prepričevanju in dokazovanju staršev, da mora njihov otrok imeti vsaj osemletko? Vsi mladi so se strinjali s tem, da mora biti mlad kmet bolj izobražen, kot je.

Nekoliko laže je dolinskim kmetom, ki so le bližje centrom kot hribovski kmetje. Pretresljiva je bila ena izmed pripomb: »Poznam fanta, ki je dokončal štiri razrede osemletke. Živi vsoko v hribih in si ne upa v dolino. Delno zato, ker je preslabo

oblečen in delno, ker ni izobražen ter si zato ne upa med nas.« Do višinskih kmetov ne vodijo ceste in morajo marsikaj prenesti do kmetij na ramenih. Teže prodajo svoje pridelke, les, ki je nekaterim glavni vir zaslužka, pa gre slabo v prodajo, saj je poseka in spravitev v dolino do ceste izredno draga. Zato je na takšnih kmetijah potrebnih čimveč pridnih rok in otroci izostajajo iz šole.

Mnogo pikrih je bilo tudi na račun carin in davkov. Zanimivo je prepričanje mladih, ki so dejali: »Dajatve v kmetijstvu so zelo velike. Kmetijski proizvodi so poceni glede na industrijsko blago. Davki niso pravilno razporejeni glede na kvaliteto zemlje. V občini bi morala biti posebna komisija za ugotavljanje kvalitete. Naš davčni sistem je že davno odslužil in postaja v nekaterih primerih celo krivičen. Občina do maksimuma izkorišča svoje pravice do obdavčenja, saj je odstotek od dohodka iz kmetijstva, ki ji ostane, večji kot od industrije.

In za zaključek še izredno pomembno vprašanje. Kmetije resnično ostajajo brez gospodarjev, zemlja brez pridnih rok, mladi odhajajo v mesta zaradi boljših gnotnih pogojev in zato, ker ne vidijo v kmetijstvu osebne perspektive. To je bilo vprašanje, ki so ga zastavili mladi kmetijski proizvajalci in je žal ostalo brez odgovora.

»Kje je perspektiva mladega kmeta v sedanjih pogojih obdelovanja zemlje glede njegovih gnotnih pogojev. Vsakdo ne more pridelovati vsega. Kam se naj torej poda posameznik, če hoče specializirati kmetijsko proizvodnjo in kdo mu daje garancijo, da bo ta specializirana veja tedaj, ko bo obrodila, tudi donosna glede na denar?«

V petek so v prostorih celjskega Muzeja revolucije odprli razstavo »XIV. udarna divizija«, posvečeno 25-letnici njenega pohoda na Štajersko. Slovesne otvoritve so se poleg borcev, predstavnikov javnega in kulturnega življenja celjske občine in mladine udeležili tudi predsednik in podpredsednik skupščine SRS Sergej Kraigher in dr. Jože Brilej, sekretar sekretariata CK ZKS ing. Andrej Marinc, predsednik sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek i. dr. — V priložnostnem programu so sodelovali Komorni moški zbor in pionirji žalske osnovne šole, otvoritveni govor pa je imel kustos muzeja Stane Terčak. Govoril je o zgodovini slovenskega naroda za svobodo in o deležu, ki ga je prispevalo štajersko območje. Stane Terčak je orisal tudi pohod XIV. divizije s Hrvatske na Štajersko. Divizija je na začetku štela 1.112 borcev, na koncu pa le 548; v štirih mesecih je stopilo vanjo več kot 7.000 borcev, iz njenih vrst pa je izšlo 27 narodnih herojev. — O nastanku divizije, življenju borcev in o naporih, ki so jih morali premagovati na svojih pohodih, govorijo številne fotografije in drugo gradivo na razstavi. Obiskovalcem nudi pregled nad najvažnejšimi dogodki, ki so spremljali XIV. divizijo. — Razstava v Muzeju revolucije bo odprta do 15. t. m.

PETA KOLONA

(Iz knjige Toneta Ferenc »Nacistična raznarodovalna politika v Sloveniji v letih 1941–1945«)

Osmič

Za vohunsko delo je Stiger pridobil tudi nekatere jugoslovanske državljane nemške narodnosti, npr. orožniškega narednika v Celju Boška Lazića in policijskega agenta Alojza Emeršiča. Kaže, da med odsekom varnostne službe v Gradcu in Wehrmachtsarchivom v Celovcu ni bilo pravega soglasja, ker so Stigerju na nekem sestanku v Celovcu naročili, naj pretrga svojo zaobljubo pri varnostni službi v Gradcu, česar pa ta ni storil in je odtlej za Celovec pošiljal podatke samo o vojaških, za Gradec pa le o političnih zadevah.

Tudi policija je kmalu prišla na sled Stigerjevemu vohunskemu delu. Potem ko so marca 1940 v Beogradu aretirali njegovega sodelavca Hansa Stoinschega, so Stigerja začeli opazovati. Ko so ga nameravali aretirati, je o tem 4. maja 1940 zgodaj jutraj obvestil eden od policijskih agentov. Zato mu je uspelo pravočasno pobegniti, in sicer brez Madžarsko v Gradec. (O Stigerjevem begu je odsek varnostne službe v Gradcu takole poročal glavnemu državnemu varnostnemu uradu v Berlinu: »Zgoraj imenovani je bil eden

najpomembnejših zaupnikov naše ustanove. Pred približno enim tednom je jugoslovanska policija izdala zanj povelje za aretacijo. Stiger je zanj pravočasno izvedel in je zbežal s sposojenim avtom iz Celja. Od takrat manjka za njim sled. Domnevajo, da se je napotil na Madžarsko. Prosimo, da bi takoj obvestili vse ustrezne nemške urade na Madžarskem, naj poizvedujejo za Stigerjevimi bivališčem in mu nudijo vso potrebno pomoč, predvsem pa naj onemogočijo njegovo izročitev Jugoslaviji. Ker ni od njega nobene novice, so ga na Madžarskem verjetno že aretirali.« — Fotokopija Lurkejeve brzojavke v MRC). Potlej je iz Celovca in Gradca vodil delo svojih vohunov.

Pred svojim begom v Avstrijo je Stiger vse vohunsko gradivo izročil svojemu namestniku Willfriedu Hoffmannu. Ko je Stigerja policija iskala pri Hoffmannu, je orožnik Franc Mekinda to gradivo odkril. V njem je bil Hoffmannov lažni potni list na ime Alexander Severa in zaupni vojaški (razporeditev in premiki vojske, utrjevalna dela, fotokopije vojaških objektov v Kninu itd.) ter politični podatki (zapis o delu odbora za obrambo severne meje, o komunistih, čet-

nikih, vodilnem kadru v upravi itd.) Sodišče za zaščito države Beograd, obtožnice in sodbe aretiranih nemških vohunov (DT Br. 917/40/8-Kt 33/40, DT Br. 165/40/39 — Kt 35/40 Pr. 8, 8. 1940, prepis v MRC). Stigerjevo vohunsko delo je dr. Bauer 5. 10. 1940 ocenil takole: »Stiger se je zavzemal za delo VI. oddelka kot le malokdo. Sodelovat je začel že leta 1938 in je pošiljal dragocena poročila o najrazličnejših zadevah. Vedno je našel pot in poročal z dobrimi rezultati. Iz Celja navzven je gradil široko obveščevalno mrežo, ki je delovala brezhibno in je zlasti po izbruhu druge svetovne vojne dobavljala najrazličnejše gradivo... Zaradi izdaje je moral pobegniti in je 1940. prišel v rajh. Tudi tu je vse svoje moči posve-

til naši stvari. Svojo mrežo je organiziral tako odlično, da je brez motenj delovala naprej tudi po njegovem odhodu kljub nekaterim aretacijam. VI. oddelek odseka varnostne službe je še sedaj odlično poučen o južnem delu Sp. Štajerske, to je v prvi vrsti Stigerjeva zasluga. Ko je prišel v rajh, je prevzel delo tudi pri Wehrmachtsarchivu v Celovcu (zanj je delal že prej, kar je izpričal v svoji avtobiografiji — op. T. F.). Za to ustanovo je v soglasju s VI. oddelkom delal že prej...« (Prepis v MRC). Zato so 24. maja 1940 Hoffmanna aretirali, julija istega leta pa ga že izpustili. Po vrnitvi iz preiskovalnega zapora je nadaljeval vohunsko delo in vodil celjski center za varnostno službo, medtem ko je

bil Wehrmachtsarchiv v Celovcu maja 1940 za vodjo postavil Westna. Oba sta zelo tesno sodelovala. O tem je dr. Bernhard Bauer v Gradcu 30. septembra 1940 zapisal: »Imenovani je po Stigerjevem begu prevzel mrežo v Celju, vendar so tudi njega kmalu prijeli. Ker mu niso mogli nič dokazati, so ga izpustili. Sedaj je v tesni povezavi z ing. Westnom.«

Hoffmannov namestnik v celjskem vohunskem centru je bil komaj sedemnajstletni študent prava v Zagrebu in mladinski voditelj v celjski krajevni skupini Kulturbunda Sepp Jellenz, o katerega prizadevanjih so imeli na odseku varnostne službe v Gradcu najboljše mnenje.

(Dalje)

Mr. Sepp Jellenz
Zinjens, auftrag mit inoffizieller Kopie.
Sp. HVM im Lilli auf Hoffmann.
 24/6. 40. *Stb.*

Vodja ilegalne Hitlerjungend v Celju Sepp Jellenz je v nemško vohunstvo pritegnil številne člane svojih organizacij. Izjavo za sodelovanje z SD je v Gradcu podpisal 15. 3. 1940. Dobil je zaupniško številko 11.733 (preg. 2386) in ilegalno ime »Ivan«. Vodja VI. oddelka SD Gradec dr. Bernhard Bauer pa ga je takole ocenil 24. 6. 1940.

SENTJUR

VELIKO ZASEBNIH HIŠ

Zasebniki v šentjurski občini so lani dogradili 65 stanovanj. Gradili so predvsem s pomočjo delovnih organizacij. Poleg tega pa so v 121 še nedokončanih stanovanjskih hiš vložili nad 5 milijonov dinarjev.

JUBILEJ GASILCEV

Sentjursko gasilsko društvo bo letos praznovalo 95-letnico svojega delovanja. V ta namen pripravljajo seveda celo vrsto prireditev, saj bodo hkrati s svojim praznikom proslavili tudi 100-letnico gasilstva na Slovenskem.

NOVOSTI IZ LOKE

Krajevna skupnost Loka pri Zusmu predvideva, da bo letos usposobila za promet cesto Zaselek—Dobrina—Hrastje—Cerovec. Obnovili naj bi tudi most v naselju Hrastje. V Loka pa bodo zgradili tudi avtobusno čakalnico. Vsa dela bodo opravili v lastni režiji na podlagi krajevnega samoprispevka.

MILE SAVIC

VABILO KRVODAJALCEM

16. marca bo na Planini pri Sevnici krvodajalska akcija. Pripravljata jo občinski odbor Rdečega križa in krajevni odbor te organizacije, ki računa na lepo udeležbo tamkajšnjih prebivalcev.

PREDALEČ DO POKOPALIŠČA

Vaščani Proseniškega bodo predlagali krajevni skupnosti Sentjur—center, da u-

redi nekdanjo cesto, ki je vodila iz Sentjurja proti Blagovni. Zdaj jo uporabljajo le kot poljsko pot. Vaščani utemeljujejo svoj predlog s tem, da imajo zdaj do pokopališča kakih 500 metrov dlje.

PLIN VPLIVA NA POSEVKE

Občani Plagovne, Primoža in Proseniškega so predlagali, naj bi se v občini lotili ponovne razvrstitve zemljišč. Njihove površine namreč ogroža plin, kljub temu pa so zemljišča razvrščena v drugo skupino — kot Sentjur in Grobelno, čeprav je v teh krajih vpliv cinkarniškega plina občutno manjši. Sklicujejo se tudi na skupščino občine Celje, ki baje namerava območje Teharja in Bukovžlaku uvrstiti v četrto skupino. V oddelku za davčno upravo v Sentjurju pa izjavljajo, da razvrstitve ne nameravajo spremeniti, saj je treba najprej urediti vprašanje škode po plinu sploh, ki doslej ni v predpisanih pogojih o razvrstitvi zemljišč v nižjo oziroma višjo kategorijo.

HRASTNIK

RUDARJEV ROJSTNI DAN

V hrastniški delovni enoti zasavskih premogovnikov so na pobudo njenega direktorja, inž. Petrova uvedli zanimivo novost. Vsakemu rudarju, ki praznuje rojstni dan, zavrtijo v rudniški zbiralnici pred odhodom v jamo ploščo in mu toplo čestitajo za praznik. Vsak rudar, ki dopolni 50 let, pa dobi poleg tega še skromno darilo. Vsekakor lepa pozornost!

VEČ DENARJA ZA IZOBRAŽEVANJE

Kot v obeh sosednjih revirskih občinah, so se tudi v Hrastniku odločili predpisati 4,63-odstotno prispevno stopnjo iz osebnega dohodka zaposlenih. Kljub temu pa v Hrastniku ne bodo zbrali dovolj denarja za okrivanje letošnjih družbenih potreb. Občinski proračun bo znašal 6 milijonov 761 tisoč dinarjev. Odločili so se, da bodo nekaj več denarja kot lani namenili dejavnosti vzgoje in izobraževanja. Kljub temu pa bo morala skupščina občine Hrastnik v te namene dobiti nekaj denarja tudi od republiške izobraževalne skupnosti.

50 LET SINDIKATA

Pred kratkim so na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta govorili o vključevanju hrastniških sindikalnih organizacij v proslavo ob 50-letnici delovanja te naše družbeno-politične organizacije. V tej zasavski občini bodo imeli več prireditev, povezanih z utrjevanjem sedanje vloge sindikalnih organizacij pri razvijanju samoupravnih odnosov in hitrejšega uresničevanja gospodarske reforme. Nekaj sindikalnih veteranov pa so predlagali za odlikovanje.

M. VIDIC

LJUBNO

ZNAČKE ZA KRVODAJALCE

Na občnem zboru krajevne organizacije Luče so letos prizadevnim krvodajalcem podelili 30 srebrnih, ter šest zlatih značk in diplom. V kraju, ki šteje 1800 prebivalcev, je odziv krvodajalcev izreden, saj se je lani pri dvakratni akciji javilo 179 ljudi. V zadnjih dveh letih pa so prebivalci Luč darovali skupno več kot 125 litrov krvi.

ODMAKNJENI OD ZDRAVSTVA

Medtem ko je v spodnjem delu mozirske občine zdravstvena mreža zadovoljiva, je skrajni konec občine — torej Luče in Solčava — precej odmaknjen od zdravstvenih domov. Ljudje s tem niso zadovoljni, zlasti zato ne, ker so slabe tudi telefonske zveze, ki običajno odpovedo predvsem ob elementarnih nezgodah, ko je povezanost z zdravstveno službo bistvenega pomena.

KONJICE

PREMALO VRTCEV

V občini delujeta zdaj le dve varstveni ustanovi — večja v Slov. Konjicah s 50 varovanci, manjša pa v Vitanju s 15 otroki. Ker se število zaposlenih žena veča — od 4000 zaposlenih jih je že zdaj 1346 — je problem varstva otrok zelo pereč. Po programu, ki so ga pred kratkim sprejeli, naj bi v štirih letih uredili varstveno ustanovo v Zrečah, v Slov. Konjicah pa bi nove zmogljivosti lahko dobili v šolski stavbi centralne šole, ki se je preselila v novo zgradbo. V Vitanju predlagajo, naj bi večje prostore za vrtec pridobili hkrati z gradnjo šolskega prizidka, prav tako pa bo treba poskrbeti tudi za Loče in druge večje kraje. Program predvideva, naj bi že letos začeli urejati železniško postajo v Zrečah, leta 1971. pride na vrsto adaptacija stare osnovne šole v Slov. Konjicah, leta 1973 pa Vitanje.

ČP „DELO“ CELJE telefoni:

C TEDNIK - Radio Celje 23-69 in 31-05

Podružnica „Delo“ 28-00

MALA ANKETA

BORKE XIV. DIVIZIJE:

MISLI OB PRAZNIKU

Obiskal sem jih v krajih blizu zgodovinskih poti iz dni legendarnega pohoda, v Rogaški Slatini, Celju in Velenju. Vsako sem vprašal, kateri je bil zanje najtežji trenutek v vojnem času in o tem, kaj menijo o enakopravnosti žene, za katero so se z orožjem v rokah borile, pozneje pa kot politične delavke, kot napredne občanke.

IVANKA KOVAČIČ—SMILJA:

Najhuje mi je bilo, v času umika partizanskih enot leta 1944 iz osvobodene Zgornje Savinjske doline, toda še mnogo huje pa ob smrti moža, heroja Efenke, ki je mnogo prežgodaj omahnil pod bremenom, ki si jih je naložil.

Enakopravnost žena izpričujejo s svojo dejavnostjo, z izpolnjevanjem dolžnosti, medtem pa družba ni izpolnila pričakovanj z razumevanjem njene vloge kot matere, vzgojiteljice...

VESNA NOSE: Najhuje mi je bilo, ko smo bili na pohodu ločeni od glavnine, ko so za nam ostali ranjenci, pa jim nismo mogli biti v pomoč. To je bilo ob preboju z Graške gore.

Glede enakopravnosti mislim, da je ima ženska toliko kolikor je sama hoče. Tu mislim na politično svobodo, medtem ko so materialne osnove za resnično enakost še vedno omejene.

IVANA SANDER: Še danes me zazebe ob prizoru, ko so bili zaradi nekaj jabolk ustreljeni trije borci. Morda je bila taka kazen potrebna, toda kakšne so današnje kazni za krajo težkih milijonov?

Žena ima enake pravice in dolžnosti kot moški po ustavi in zakonih. Toda druge okoliščine so težavnejše. Naš praznik naj bi bil manj priložnost za pijančevanje. Koliko problemov ki tarejo žene, bi s tem denarjem rešili?

IVANKA ZVAR: Najhuje mi je bilo, ko sem bila blizu Vitanja ranjena in so nas tovariši rešili šele čez nekaj ur, ko so se po srčitem boju vrnili po nas.

Zdaj sem si kot upokojenka oddahnila. Nekoč pa sem si kot zaposlena mati in aktivistka okusila enakopravnost predvsem v plati dolžnosti in nalog. Čeravno smo v reformi, bi le ne smeli pozabiti na ženske družinske in materinske dolžnosti.

HILDA KRAJNC—MARTA:

Najhuje mi je bilo, ko sem se ob hajki izgubila od svojega moža, saj sem komaj znala kakšno besedo slovensko. V partizane sem namreč prišla iz Celovca.

Mislim, da enakopravnost žene ni samo na papirju. Morda se premalo borimo za izpolnjevanje priborjenih pravic, da nam gre delo bolj od rok — čakrav se osebno nimam nad čim pritoževati.

To je samo nekaj izrečenih misli. Vseh v tej rubriki ni bilo mogoče posredovati. Vsaka zgoraj zapisana beseda je izvzeta iz sklopa misli in stališč. Žene, ki so se z orožjem v roki borile tudi za enakost, priznavajo, da družbenopolitična enakost pri nas je, da pa praksa kaže na to, da smo za interese žena hitrejši na besedah kot pri odločitvah.

MRLA JE MAMCA

Šentjurskih gasilcev... kot mlado dekle... v gasilskem dru... Rdečem križu. Po... veliko volje in ener... bogate izkušnje... prenašala na... društva. Pri gaše... požarov je aktiv... in bila je vzor... in poguma. V... pot je priljub... sprejelo veliko... pa jo bomo ohr... spominu!

MILE SAVIC

OBVEZNO KRUHO

seji občinske... odborniki spre... ki je v drugih... dolgo v veljavi... namreč prodaja... mozirskem obvez... kruh. Tako bo to... v mozirski občini... negodovanje za... kruha in peciva... prodajalci kruha... vavljali le v ozke tra... bi pri papirju pri... takšen dinar.

Kepe je...

kepe se... da... je... je... tež... ni ta... mon... je na... druži... ščenje... je... čisto... pomoč... streho... strehe

so padale debele kepe snega. Ko je opravila svoje delo, je pomagala še sosedu. Zvečer se je hudomušno namuznila in rekla: »No, možek, danes me pa lahko posebej počastiš in pogostiš!« »Zakaj neki?« je zanimalo moža. »Očistila sem streho na garaži. Zdaj nič več ne stoče pod težo belega bremenca!« »Pa veš, katera je naša?« »Seveda, očistila sem streho naše garaže, številka 193!« »Oh, za božjo voljo, se je zasmejal soprog, mi imam vendar številko 195!« Potem je bilo nekaj časa tiho in razočaranje je dobilo svoj pečat. -an

Pokvarjen televizor

Televizija je velika prido-
bna stvar. Toda še tako popolna
ima kakšno napako. Če
napaka televizorja je, da
ne deluje. Vsaj z
tako je tako. Zadnjič je
premet nazaj, pa ubošku
ni uspelo. Se ko je bil v
kajalo, nekaj je zahre-
lo in lahko sem samo
otvil, da je za tisti dan z
televizijski program kon-
. In če to ne bi bilo rav-
dva dni pred izborom
vizijske popevke, stvar
da ne bi bila tako žalo-
pa. Zato sem sklenil, da mi
morajo takoj naslednji dan
pravit, saj sem hotel vide-
kako bodo Dubrovniški
trubadurji zmagali v Lon-
du.

bo televizor do londonsko-du-
brovniškega večera poprav-
ljen. Zvečer s ženo preišlje-
vala, kam bova šla na
obisk, ko je žena z ironič-
nim nasmeškom na ustnicah
nekaj omenila, da če bi vze-
la Janeza, da bi on sam po-
pravil takšno malenkost, kot
je televizor.

HUMORESKA

Svojo čast je treba braniti.
Vzel sem knjigo, v kateri je
pisalo nekaj o televiziji, pa
je bilo vse skupaj tako uče-
no napisano, da je knjiga že
v naslednjem trenutku spet
ležala na knjižni omari. Od-
pravil sem se v klet po izvi-
jače, kladivo in želje ter se

pripravil za delo. Kmalu sem
ugotovil, da je televizor zu-
naj lepši kot znotraj. Toda
kaj češ: čast je čast! Pullil
sem žarnice, diode in upor-
nike, ali vsaj, kar sem mi-
slil, da to je in še vse osta-
lo, kar se mi še sanjalo ni
kaj je in čemu služi. Vsak
del sem si strokovno ogledal,
če ni slučajno zlomljen ali
razbit, pa je bilo vse tako
podobno eno drugemu, da
sem mislil, da je vse v redu.
To je trajalo skoraj pol ure
in kmalu je bilo na divanu
polno najrazličnejših stvari.
Ko sem tako skoraj čisto iz-
praznil televizorsko skatlo,
je bilo že skrajni čas, da naj-
dem napako.

— No, možek, kaj je na-
robo?
— Zajček si je zlomil vrat,
ko je poskušal narediti pre-
met, pa so prekinili program.
Žena očito ni bila zado-
voljna z odgovorom, saj je

takoj zapustila moj televizor-
ski studio. Sam sem se tola-
žil s tem, da je morda zdaj
že dobro, ko sem z vse te ro-
potije malo odstranil prah,
ali pa je morda bil kje kak-
šen slab stik, katerega bom
sedaj, ko sem vse lepo vzel
ven, in ko bom postavil na-
zaj, odstranil.

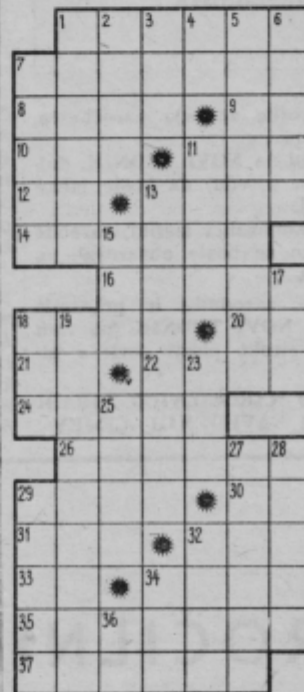
Sledilo je sestavljanje na-
sega televizorja. Preklel sem
tovarno, ker ne dela vseh
delov enakih in ne spada
vsak del tja, kamor sem ga
hotel dati jaz. Ko sem tele-
vizorsko skatlo napolnil, mi
je na divanu ostalo materiala
še za en televizor. Potem pa
ni čudno, da gre naši indu-
striji tako slabo, ko tako
razmetuje z materialom!

Tisto soboto smo gledali
televizijo doma. Kupili smo
nov aparat, ki je mnogo slab-
ši od prejšnjega. Dubrovni-
ški trubadurji na njem sploh
niso zmagali. frk

Lažja križanka

Vodoravno: 1. bajtar, ko-
čar, 7. izdelovalnica sodov,
8. ozek kos blaga, 9. okra-
šan podredni veznik, 10. glav-
no mesto Italije, 11. močno
čustvo, poželenje, 12. samo-
glasnik in soglasnik, tudi vi-
soka gora v Švici, 13. pripadnik nekdanjega naroda
na naših tleh, 14. zarebrnica,
16. vrsta risalnega peresa,
18. boksarsko borišče, 20. ozi-
ralni zaimek, 21. arabski
žrebec, 22. prestolnica Jorda-
nije, 24. plamenica, 26. odli-
čen slovenski smučar (Pe-
ter), 29. italijanska denarna
enota, 30. veznik, 31. del vo-

za, 32. nordijski izraz za
smuč: 33. avtomobilska oz-
naka Karl vca, 34. vrsta pa-
pirja, 35. kopalnišče pri Ko-
pru, 37. zvita gozdna žival.

Navpično: 1. večja lesena
posoda, iz katere je in pije
živina, 2. ime Evinega izvo-
ljenca, 3. tibetansko govedo,
4. različni črki iz konca abe-
cede, 5. nauk o analizi (raz-
delitvi; celote na njene ses-
stavne dele), 6. lovec na ra-
ke, 7. fizičolova ovojnica, 11.
odtis stopanje, 13. ženska, ki
dela nezakonito, skrito pred
oblastjo, 15. boleč izrastek
nekaterih rastlin, 17. moški
potomec, 18. turistično raz-
vit otok v sev. Jadranu, 19.
prebivalci sosednje države,
23. del imena kitajskega pol-
tika, 25. jed iz svinjskega
mesa, tudi štirikotnik kot
vojaška formacija, 27. tiktak-
kanje, 18. negativno naelek-
tran snovni delec, 29. gostin-
ski obrat, 32. reka, ki se pri
Medvodah izliva v Savo, 34.
paradiž, eden, 35. kratica za
»konjsko silo«.

Miselne zveze

VELENJE
PIRAMIDA
DZUNGLA
BRODNIK
NAFTA
SKALPEL
NORVEŠKA
POVRTNINA
PARIZ
GROZDJE
SKLADATELJ
DANEU
CIRKUS

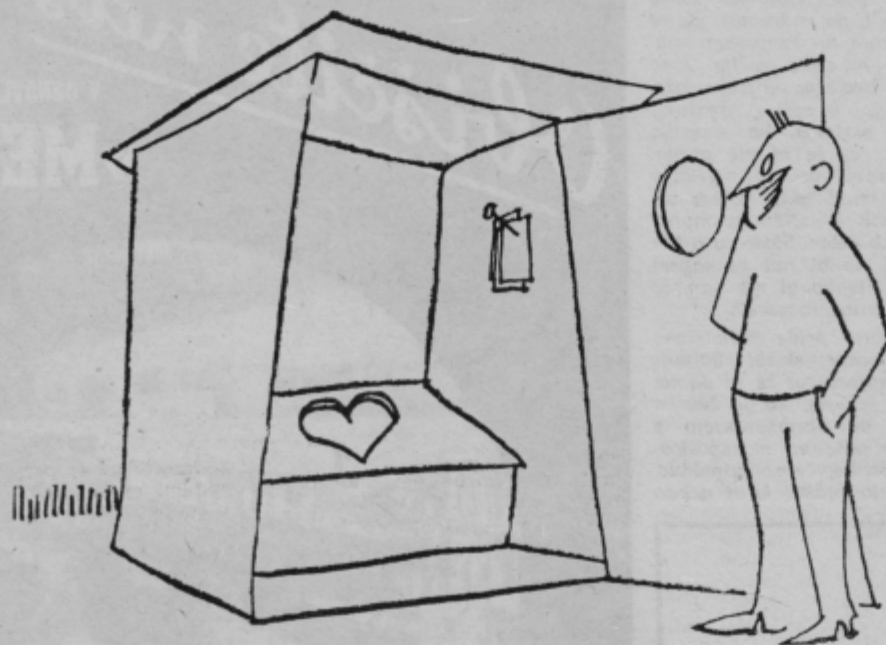
K navedenim besedam pri-
pišite eno od spodnjih besed,
ki so z njimi v miselnih zve-
zah. Začetne črke pravilno
razporejenih besed dajo ime
za ladjo ki nosi letala.

KOSARKA — EGIPT —
OHROVT — — LIGINT —
OPERACIJA — AKROBAT —
ASKERC — LISZT — TAR-
ZAN — SLAVOLOK — NAR-
VIK — IZABELA — LEN-
DAVA.

NE VSAK DAN

Na zboru volivcev na
Teharjih (navzoč je bil
poslanski kandidat
Sergej Kraigher) je ob-
čan Koželj pripovedoval,
kako je celjska cinkarna
odgovorila, ko so
Teharja in Bu-
čak tožili nad plju-
čnim, ki da vsak dan za-
struplja pljuča ljudi, da
se spušča vsak dan
v trupenih plinov...

«Saj jih tudi vsak dan
potrebujemo!» je na
zboru z vzklikom zaklju-
čil svoj prispevek k raz-
pravi občan Koželj.

Konstruktivna napaka

MIRKO SEVŠEK:

T A P R A V I I N U T A Z I E L I

Colemone-Shegen.

Dragi (č)
Jaz (ta in ta) tabe saro-
per bogi Agios: Athna-
sotheretragramaton: da
tepeklenska furija tu per-
kashash vlapei zhovieshzhei
podvebi?
V današnji knjižni sloven-
stavi bi stavek glasil:
Jaz (ta in ta) tebe zaro-
pri bogu Agios Athnatos
sotheretragramaton: da se to
tepeklenska furja tu prikažeš v
človeški podobi.
Zagovorniki so znali baje
vraga poklicati in so se
ljudje zaradi tega ball,
da »coprniki« niso niko-
odšli brez ustreznega »ho-
narja« iz hiše ali z domači-
Tudi drugače so imeli
nekažno strahospo-
vanje do teh coperaikov,
jim nekateri niso čiš-
verjeli, toda kdo ve...?
Značilno je, da Kolemonov
v zagovorih in v tako-
imenovanih »branjih« ali mo-

litvah meša krščanske sim-
bole in molitve z izmišljeni-
mi, oziroma magičnimi besed-
dami. Zanimiv je primer, da
je zagovornik klical hudiča
tudi takole:
»Jaz (ta in ta) ta be saro-
tim noi per Moran skues use
kervave kaple: katere je Kris-
tus nash Gospod nadrevesu
ta sveta Krishna praliv? da se
ti peklenska furia zarzelus
v lepei zhovieshzhei po-
dubei braz vsa hrupa per-
kashas...«

To po današnje glasi:
»Jaz (ta in ta) tebe zaro-
tim in primoram skozi vse
krvave kaplje, katere je Kris-
tus naš gospod na drevesu
svetega križa prelił, da se ti
peklenska furija carcelesus v
lepi človeški podobi brez vsa-
kega hrupa prikažeš...«
Zanimivo je, da so pri kli-
canju hudiča uporabili besed-
de kot so Kristus in križ, ko
pa recimo vemo, da so ljud-
zakopane francoske blagajne

in zakladi še starejšega izvo-
ra. Če se zgodi, da kdo pono-
či vidi v kakšnem skriv-
nem kraju luč, potem tam
cveti zaklad. Treba ga je
samo izkopati in se seveda
držati navodila iz Kolomana:

x x x

V minulih časih ni bilo
zdravnikov kot danes in kjer
so bili so bili gosposki in
dragi. Ljudje so se zato za-
tekali k copernikom tudi če
je prišla bolezen. V kolemo-
novem žegnju najdemo več be-
sedil, s katerimi so zdravili
bolezni.

Na primer:
Ana skushana kunsht sa
use mersize?

Torej: ena preskušena
umetniža za vse mrzlice.

Nadaljne besedilo naroča:
da je treba imeti tri obla-
te. Na prvi mora biti napi-
sano IN NOMINE PATRIS
JEZUS, na drugi ET FILII
NAZARENUS, na tretji pa
ET SPIRITUS SANCTI REX
JUDEORUM. Oblate je treba
na teš, preden sonce vzide,
pojesti, med vsako pa zmoli-
ti tri očenaše, tri zdravema-
rije in eno vero.

x x x

Naši predniki so vedeli po-
vedati kje »denar cvet«. Ze
od nekaj so ljudje že-
leli priti do zakladov in si
pri tem živo zamišljati, da
ga bodo nekoga dne našli, če
ne drugače, potem s pomoč-
jo copernika. Tam, kjer naj-
bi denar cvetel, naj bi bile
Ni menda treba ugibati

kdo je navadno tisto lepo za-
pečeno kokoš pripravil in
obral do belih kosti...

(se nadaljuje)

Pisec in uredni-
štvo prosita predvsem
starejše bralce, da bi nam
napisali svoje spomine ali
spomine na pripovedova-
nja drugih ljudi o tem,

kako so nekoč zagovarja-
li bolezni, preganjali hu-
de duhove, iskali zaklade
ali počenjali drugačne co-
prijne. Vse to je lahko
napisano zelo preprosto,
toda dovolj razumljivo.

Vsak prispevek, ki ga bo-
mo objavili, bomo tudi
nagradili. Naslov Novi te-
dnik: Celje, Gregorčičeva 5

25

TA 9. KAPITL.

Hude duhove pragnati od
ana zhloveka, stiem besie-
dami je Kristus pekov pra-
magov LAFARARI DALA-
FARI RARERARI tu je
gebrejsh.

Zagovor zoper hudega duha v originalu (na sliki zgo-
raj) se glasi: Hude duhove pragnati iz človeka je
moč z besedami s katerimi je Kristus peklo prema-
gal LAFARARI DALAFARI RARERARI, kar je po he-
brejsko.

moda

LEPA TORBICA —
— PRAKTICNO DARILO —
ZA VSAKO PRILOZNOST

SE PRIPOROCAMO

POSL. **TORBICA** PRESERNOVA 7

MOJA ŽENA JE ENAKOPRAVNA

Da. Moja žena je popolnoma enakopravna; še celo več kot jaz, včasih še nekoliko prej; pripravi zajtrk in odpravi otroka v vrtec oziroma šolo. Potem greva skupaj v službo, vsak na svoje delovno mesto. Zgodi se tu in tam, da jo zapeljem; a ker v takem primeru vedno malo zakašnim, je, po pravici povedano, ne zapeljem preveč rad. Čisto drugače je, zapeljati koga drugega, recimo kadar grem na kakšno službeno pot. Saj razumete. Človek enostavno ne more biti tako brezdušen, da bi peljal mimo, kar lepo mimo kakšnega, da tako rečem, čednega objekta, ki stoji ob cesti. Se posebej, če ima takšne limuzinice, pa mu je v njej, ker ne sliši motorja, dolgčas. In ne samo to. Ugotovil sem, da utegne biti celo nevarno, če se pelješ kam daleč, in med vožnjo ne slišiš motorja. Lahko se zgodi, da zadremaš, pa je katastrofa tu. Prepričan sem, da bi mi bila revija Avto morda hvaležna za tole ugotovitev, saj o vplivu brezšumnosti motorja na voznika menda res še ni nič pisala. Če pravi pesnik »Nekoga moraš imeti rad,« potem velja zame — »Nekoga moraš imeti ob sebi. Sicer pa o teh stvarih ne bi rad še naprej govoril, lahko bi me namreč žena narobe razumela.

Ko torej pride moja žena po končani službi domov, mene največkrat še ni doma. Lahko je njej, ko je ženska in je ne obremenjujejo s kakšno posebno aktivnostjo; na sestanke, če so popoldne, hodi zelo redko, kajti nekdo

vedar mora biti pri otrocih. Da bi bil jaz? Kje pa! Saj me skoraj nikoli ni doma. To je pravzaprav nekaj obupnega! V tem so neporočene ženske le na boljšem. Zadnjič mi je na primer ena izmed njih rekla, da je svobodna in je nič ne veže; da lahko dela, kar hoče, ker je popolnoma samostojna in enakopravna. Rekel sem ji, da je z menoj sicer nekaj podobnega, da pa imam finančne obveznosti in jo zato lahko povabim kvečjemu na kosilo.

Ko je torej moja žena po končani službi doma, lahko v miru pripravi kosilo, pospravi stanovanje in se loti drugih opravil. Vsega tega nihče ne bi mogel opraviti bolje, sicer pa je tudi res, da si kakšne pomočnice ne bi mogli privoščiti, ker bi v tem primeru lahko žena delala ves

mesec zanjo. Ali ni bolje, da nekaj prihranimo?

Zadnjič mi je rekla: »Ali mi ne bi vsaj malo pomagal?« In jaz sem ji rekel: »Draga moja, saj veš, da sem v teh rečeh zelo neroden; da se na gospodinjska dela ne spoznam; napravil bi ti samo še več dela.«

Vem, da mi bo kdo skušal oporekati, da pravzaprav nisva enakopravna, ampak oči tek ne drži. Ali nimamo dokaza o tem, da so naše žene enakopravne, že v naši ustavi? Kaj pa osmi marec? Ali imamo mi dan moških?

In pogledite, kaj se zgodi zvečer! Ko pridem domov, najprej prelistam časopis, potem pa sedem pred televizor. Pa žena? Program jo kratkoma malo ne zanima. Raje pere ali pa se z otrokoma vred spravi v posteljo! Ko pridem

v spalnico, največkrat že trdno spi.

»Kaj že spiš?« ji rečem nežno.

»Pusti me pri miru, utrujena sem,« mi reče.

»Saj še ni pozno.«

»Pusti me in se spravi spat!«

»Imam svežo srajco za te tri?«

»V omari...«

Ne preostane mi drugega, kakor da še sam ležem in zaspim. Zjutraj se prične nov dan; jutri bo osmi marec. Če ne bo kakšnih službenih zahtev, jo bom morda kam peljal; vsekakor pa ji prinesel šopek nageljnov in bononiero. To dobi za vsak osmi marec in v tem je tudi največji dokaz moje velike naklonjenosti in seveda ljubezni. Prepričan sem, da jo zna ceniti.

Na vsak način izrežite zgornjo naročilnico, izrežite jo kljub vsemu...

● Če ste že naročeni na NOVI TEDNIK, dajte naročilnico svojemu sosedu, da boste lahko v miru brali svoj izvod.

● Če ste TEDNIK kupovali v trafikah, naročite ga na dom, kajti tako se boste obvarovali za primer, ko ga zmanjka...

● Če imate znance, sorodnike in prijatelje v tujini, naročite jim NOVI TEDNIK, pa vam ne bo treba tako na široko pisati novic v pismih...

IZREZITE GORNJO NAROČILNICO ZARADI ENEGA IZMED TREH NAVEDENIH »CE-JEV«!

Naslov izpolnite
s tiskanimi črkami

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj _____ ulica _____ št. _____

pošta _____ naročam časopis »NOVI TEDNIK«

Začnite mi ga pošiljati dne _____ 196_____

Obvezujem se, da bom v redu plačeval naročnino.

V _____, dne _____ 196_____

_____ podpis naročnika

TU PREPOGNITE IN ZLEPITE!

Znamka
za
30 par

„NOVI TEDNIK“

CELJE

GREGORČICEVA 5

p. p. 161

PROSTOR ZA VAŠA SPOROČILA:

Obiščite nas

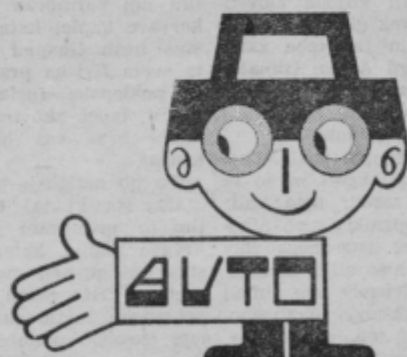
V OBNOVLJENI PRODAJALNI
»MERKUR«
GUBČEVA UL. 4

VELIKA IZBIRA

- VODOVODNOINŠTALACIJSKEGA MATERIALA
- GOSPODINJSKIH POTREBŠČIN • POSODE

T TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

REVIJA,
KI JE NE
BEREJO
SAMO
MOŽJE

MALI OGLASI

Vsaka beseda v malem oglasu stane 0,50 Ndin (za naročnike) in 0,60 Ndin (za vse druge). Ob posredovanju naslova v upravi lista zaračunamo še dodatnih 1,00 Ndin; za oglase pod šifro pa po 2,00 Ndin.

Male oglase sprejemamo načelno v upravi lista vsak teden do 10. ure v soboto. Izjemoma sprejemamo naročila za male oglase iz oddaljenih krajev, bolnišnic, zavodov in podobno tudi v pismih, če nakaže naročnik istočasno ustrezno vsoto denarja.

C. TEDNIK, OGLASNI ODDELEK IN SPREJEM RADIJSKIH OBJAV TER ČESTITK, Celje, Gregorčičeva 5, pritličje desno; telefon 31-05.

RAZNO

Z OSEBNIM avtomobilom nudim prevozne usluge v mesecih: marec, april, maj. Naslov v upravi lista. **MANJSE** vinogradniško posestvo z novo hišo v hribovih, zamenjaš za manjšo hišo z vrtom v dolini. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE

OPREMLJENI sobi oddam. Dobojska 25 (pri pekar- ni). **MLADA** zakonca iščeta za- časno, neopremljeno ali opremljeno sobo v centru mesta ali okolici. Naslov v upravi lista. **ZAKONSKI** par išče enosobno lahko tudi dvosobno stanovanje v zasebni hiši, v Celju ali bližnji okolici. Prevzameta varstvo dveh otrok. Naslov v upravi lista.

Razpisna komisija

Turističnega društva Dobrna

razpisuje prosto delovno mesto

SAMOSTOJNEGA USLUŽBENCA TURISTIČNE PISARNE

Pogoji:

1. srednja šolska izobrazba — ekonomska smer
2. aktivno znanje nemškega in pasivno italijanskega jezika.

Prednost imajo kandidati z določeno prakso v turistični dejavnosti. Osebnih dohodkov po pravilniku. Razpis velja 15 dni od datuma objave.

VELIKO enosobno stanovanje v centru mesta z nizko najemnino zamenjam za večje, najraje v bloku. Naslov v upravi lista.

PRAZNO sobo v centru mesta ali okolici; iščem. Plačam vnaprej. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo oddam. Naslov v upravi lista.

DEKLETA sprejemam na stanovanje. Jožica Stilin. Kovinarska 10, Celje.

OPREMLJENO sobo s posebnim vhodom v centru mesta išče mlajši moški. Plača 15.000 Sdin mesečno. Naslov v upravi lista.

PARCELO v izmeri 54 arov, primerno za vinograd v bližini Smarja pri Jelšah prodam. Informacije pri Cilki Majcen, Vinski vrh 9, Smarje pri Jelšah.

NOVEJŠO stanovanjsko hišo v bližini Prebolda prodam. Vseljivo takoj, lahko tudi zamenjava. Naslov v upravi lista.

MLADO plemensko kravo in kobilo prodam. Marija Pilih, Trnovlje 13, Škofja vas.

VSELJIVO vikend hišico z zemljiščem prodam. Vukosavljevič, Celje, Košnica, nova hiša.

VEČ gradbenih parcel v Košnici prodam po zmerni ceni. Naslov v upravi lista.

2 KOMADA novih vrat v izmeri 188x95 cm ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

ENOŠTANOVANJSKO hišo s pritliklinami, vrtom, prodam zelo poceni. Aškerc, upokojenec, Bukovžlak 68, Teharje.

MANJSE posestvo z inventarjem in Savinjski dolini prodam. Naslov v upravi lista.

GOSTINCI! Popolnoma nov gostilniški inventar, še nerabljen prodam ugodno izpod lastne cene. Naslov v upravi lista.

VIKEND 2x4 prodam zelo poceni. Ignac Gorenšek, Zabukovje 2, Frankolovo.

MALO rabljen dvobrazdni traktorski plug COMET prodam. Anton Avgustinčič, Polje 3, Bistrica ob Sotli.

2 HA zemljišča ob glavni cesti prodam. Alojzija Gračner, Medlog 66.

TAKOJ vseljivo stanovanje v centru Celja prodam za 30.000 Ndin. Informacije dobite pri Podjavoršek, Zidanska 22.

KOMPRESOR komplet z elektromotorjem, električni motor visokoturni 1,4 KM, šivalni stroj BAGAT z omarico, 3 ženska kolesa, prodam. Vprašajte: Pušnik, Zidanska 25.

SLADKO krmo prodam. Hartman, Lava 16.

3 DO 4 tone sladke krme prodam. Naslov v upravi lista.

STROJ za izdelavo cementne strešne opeke, 120 podstavkov prodam. Cena 700 Ndin. Naslov v upravi lista.

REZKALNI stroj »LOWE« in exc prešo 40 t prodam. Vanovšek, Teharska 38.

SREDNJE veliko posestvo prodam. Lipovec 3, Škofja vas.

ZAZIDLJIVO parcelo v Celju prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

OPEL REKORD, 57 letnik, za letošnje leto neregistriran, prodam. Slance 1, Teharje.

SAKSOFON tenor ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

SLADKO seno prodam. Franc Ban, Lopata 65 (Ostrožno).

KUPIM

HISO z vrtom v Zalcu, Šempetru ali Polzeli kupim. Naslov v upravi lista.

MALI traktor STEYER, lahko v nevoznom stanju, kupim. Naslov v upravi lista.

ZENSKÉ dolge lase (kite) kupim. Naslov v upravi lista.

20 m dobre ohranjene vrtné ograje, žičnate ali lesene kupim. Černigoj, Ljubljanska 22.

...TRGOVINAH

Drevesnica MIROSAN p. PETROVCE prodaja vsak dan sadne sadike od 7. do 14. ure, vsak torek pa od 7. do 17. ure. Na zalogi imamo vse sadne sorte.

ZAHVALA

Primariju dr. Jenšterlu in njegovemu osebju kirurškega oddelka, se najlepše zahvaljuje za uspešno operacijo — Franc Šarlah, Košnica, Celje.

Komisija za delovna razmerja pri

Obrtno gradbenem podjetju »REMONT« Celje Cesta na Ostrožno 8

razglašuje prosto delovno mesto

ŠOFERJA C KATEGORIJE - AVTOMEHANIKA

Oglas velja do zasedbe delovnega mesta. Posebni pogoji je poskusno delo. Stanovanje ni zagotovljeno. Nastop službe takoj.

Elektro gospodarstvo Maribor, kovinski obrat »ELKOV« Laško

razpisuje prosto delovno mesto

VARILEC I.

Pogoji, ki jih mora prosilec izpolniti so:

- KV varilec ali ključavničar s 4-letno prakso (v obeh primerih se sposobnost ugotavlja po veljavnem atestu) za obločno varjenje
- odslužen kadrovski rok
- sposobnost za višinska in terenska dela.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Stanovanje ni zagotovljeno.

OD po pravilniku o osebnih dohodkih in drugih prejemkih delavcev. Prošnje je poslati na naslov: Elektro gospodarstvo, kovinski obrat »Elkov« Laško, Laško.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

OBVESTILO

(ZELEZNIŠKO)-TRANSPORTNO PODJETJE MARIBOR

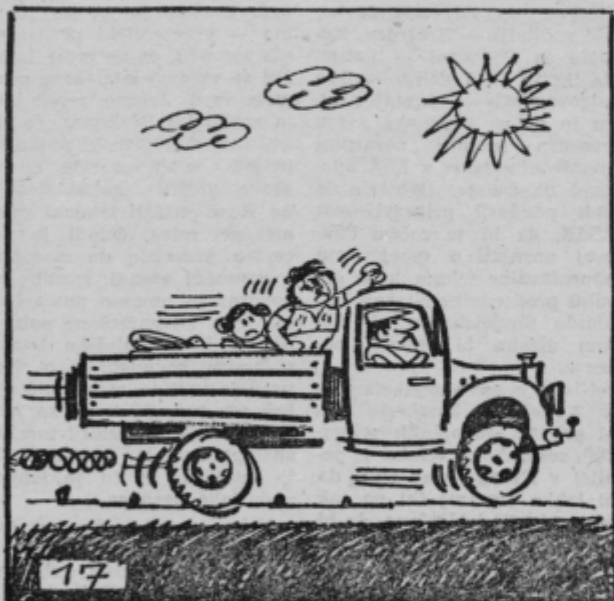
obvešča učence osmega razreda osnovne šole, da bo v šolskem letu 1969-70 šolalo večje število učencev v Zelezniški prometno transportni šoli Maribor. Šolanje traja dve leti (za kretnika, zavirača, premikača) ali tri leta (za sprevoznika in transp. skladiščnika). Učencem z odličnim in prav dobrim uspehom nudi podjetje brezplačno stanovanje in hrano.

Učenci z dobrim uspehom pa doplačajo za stanovanje in hrano 25 din

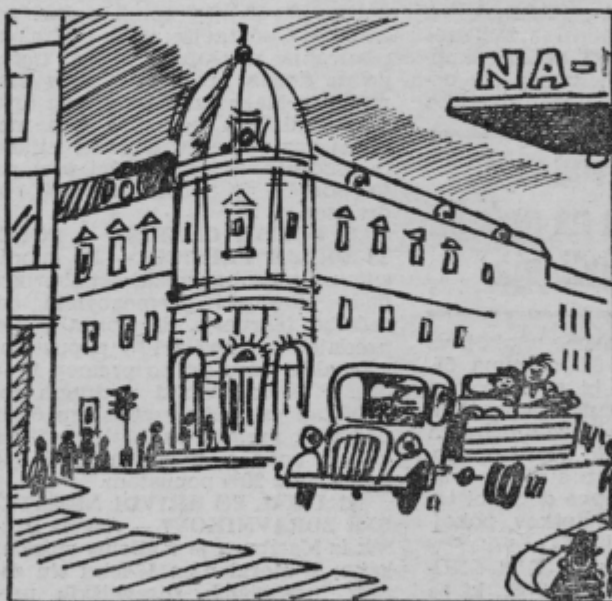
Vsem učencem ne glede na uspeh (z dokončano osnovno šolo), pa nudi podjetje brezplačno šolanje in brezplačne učne pripomočke.

Prijave pošljite na Kadrovsko-spolni sektor ZTP Maribor, Kopitarjeva 5, kjer dobite tudi vse ostale informacije (soba 16).

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

17. — Zgodilo se je kot v filmu. Paradižnik je pokazal sposobnosti samega Jamesa Bonda! — Šofer tovornjaka ni videl nič in slišal nič. Vozil je proti Ljubljani z enakomernim truščem. Tudi ni slišal udarcev s pestjo, ki jih je Paradižnik usul po kabini malce pred Ljubljano. Tako se je torej zgodilo, da sta se tovariš Paradižnik in

njegova soproga Klara peljala po Ljubljani z odprtim avtomobilom, mimo same pošte... — No, priznajmo — ne čisto tako, kot sta sanjala! — Šofer Mujo je vozil tovornjak skozi center daleč v predmestje, na drug konec mesta. Na velikem gradbišču »Betonopekapnograda« je zavrnil in sko-

čil v barako. — »Pripeljal sem!« je raportiral pisarni. »Prost si!« ga je odslovil delovodja. Mujo je kot srnjak izginil z gradbišča. Delovodja pa je poklical Murata in Sulejmana in jima ukazal robo s tovornjaka spraviti v štirinajsto nadstropje stolpnice sedem.

NOVI TEDNIK

MERX ESPRESSO

Komaj so odpri nova marketa v Vojniku ter na Lipi v Storah, že se je kolektiv celjskega Merxa postavil z novo posebnostjo. V torek dopoldne so namreč v Stanetovi ulici v Celju odpri izredno lepo in okusno opremljeno specialno prodajalno kave in čaja: Merx-espresso. Poleg kave (seveda Merxove v različnih mešanica) in čaja v različnih zavitkih, bodo tu prodajali kavo in čaj za pitje. Na voljo pa so tudi domače in uvožene cigarete in cigare. Nov Merxov espresso ne pomeni samo afirmacije tega kolektiva, marveč tudi pomemben prispevek v urejevanju celjskih trgovskih poslovnih prostorov in ne nazadnje prispevek v turističnem gospodarstvu.

(Foto: M. Božič)

Črn cylinder in palica sta simbola madjioničarjev, rokohitceev, modernih čarovnikov. Z vso pravico sta oba simbola lasti tudi Vera Potočnikova — Deakova, ki je edina žena sicer izrazito moškega arhitekturnega poklica v naši domovini. V tem poklicu je polnih 16 let, nekoč pa nastopala skupaj z znanimi Bengalijem. Trenutno stopa v celjskem baru.

Besedo ima:

TONI HERCFELER

Imel sem mlade goste, vsega tri. Pa sem jih v nedeljo dopoldne popeljal po Celju, da pač vidijo to mesto ob reki. Na koncu smo se ustavili v »Zvezdi«. Postregli so nas hitro, tako da je gostja iz Maribora bila zelo presenečena. Tudi sicer je bila tovarišica, ki je stregla, zelo pozorna. Vseeno pa je mladim gostom takoj padlo v oči razdejanje, ki ga njihovi celjski vrstniki povzročajo v takomenovanem »wagonu« v »Zvezdi«. Razrezani sedeži, načete mize in počekani zidovi (nekoč so to bile samo stene v straniščih), niso nič kaj v čast rednim obiskovalcem.

V Laškem zadnje tedne ni več tistih velikih kupov snega in se zato lahko človek malo razgleduje naokrog. Zadnje, ko sem se tu mudil — bilo je pred 1. marcem — sem pogledal pred »Savinjo« tudi malo proti nebu. Presneto, ti Laščani skrbijo za razsvetljavo! Še sedaj imajo namreč namreč pomožne raznobarvne žarnice na žici, ki so razveseljevale najmlajše ob prihodu dedka Mraza decembra lani. Sicer pa ni izključeno, da morda tovarna žarnic ne preizkuša enoletne garancije.

Moram pa vam zaupati tudi nekaj v zvezi s predvolilno aktivnostjo. Kot veste, je kandidatov že veliko in kot običajno, tudi na našem območju manjka med njimi delavcev, tistimi, ki z rokami ustvarjajo narodni dohodek. Med poslanskimi kandidati je tudi nekaj dosedanjih poslancev. Ti začuda prav sedaj prihajajo na seje občinskih skupščin, da ljudje ne bi slučajno pozabili njihovih obrazov. To ti je razlog za reagiranje!

Pred nedavnim sem bil na obisku v novih obratih ETOLA v Škofji vasi in ko smo korakali skozi zorišnico z velikimi glinenimi vrči, sem iškal napis »vino«. Na številnih vrčih je pisalo RUM, RUM komponenta A, Vinjak, Oranžada, Pečnikovec... »Toda, kje imate esceno za vino?« sem pobral spremljevalca. »Tiste mi ne delamo. To znajo oni sami delati,« se je spremljevalec odrezal sredi zorišnice esenc.

Na poti skozi Hudičev graben lahko pozoren človek opazi veliko starih mlinov, ki v zimskem času dobijo popolnoma drugačno in bolj svečano podobo. Kljub temu, da je odjuga tudi na tem mlinu že stopila bohotne kapnike, pa je vseeno lep spomin na zimo, ki je bila letos mnogo hujša kot prejšnja leta. Foto: tv

TEDNIKOVA PLOŠČA

Objavljamo imena novih dobitnikov TEDNIKOVE PLOŠČE: Genovefa Belovič, Dobrina 44; Ferdinand Lupše, Babna gora 12, Vinski vrh, Gorica pri Slivnici; Jože Flis, Polzele 175 a; Franc Belec, Pesje 63, Velenje in Zalika Sušteršič, Šibenik 15, Senjur pri Celju. Naročite NOVI TEDNIK! Kmalu bomo objavili ime stotega »Desetega« naročnika, to je 100. dobitnika TEDNIKOVE PLOŠČE in verjemite, presenečen bo z nagradami.

VLEČNICE

Ko to poročamo, kljub odjugu še vse smučarske vlečnice na celjskem turističnem področju delujejo: pri Celjski koči, na Svetini, v Ljubljah, na Ljubnem, v Gornjem gradu, Mozirju in pri Mozirski koči na Golteh. Trenutno so snežne razmere še ugodne za smučanje. Zičniče obratujejo ves dan.

DRSALIŠČE

Tudi drsališče v Mestnem parku še vedno obataje občane, prito je vsak dan od 10,15 do 12,00 ure in popoldne od 13,45 do 16,45 ure. Ob nedeljkah, sredah in petkih je od 19,15 do 21,15. Rezerviran čas za rekreativno drsanje.

NEKOLIKO STAREJŠI SMUČARJI POZORI!

V torek, 11. marca 1969 bo pri celjski koči tekmovalje v veleslalomu za članice in člane, veterane smučanja v starosti nad 35 let. Začetek bo ob 15. uri.

Vabljeni!

MALENKOSTI, KI TO NISO

Sestanek, ki ga je imel poslanski kandidat Sergej Kraigher s političnim aktivom in občani terena Store, je bil uspešen. Ugleden gost se je seznanil z mnogimi problemi področja, od problemov železarne, do tistih, s katerimi se bori krajevna skupnost.

Volivci, predvsem kmetje in tisti, ki so prinesli v dvorano Mlinarjevega Janeza svoje krajevne probleme, so govorili o cestah, o zaseženih in premo plačani zemlji, o škodi, ki jo povzročajo plini, o vodi, ki za ljudi in živali ni užitna ter podobnih zahtevah. Občani so o teh stvareh res govorili na način, ko da je vsakemu v dvorani popolnoma jasno za kaj gre, kot da vsi natanko poznajo vsak primer posebej. Morda je res nekoliko naivno pričakovati, da bi se lahko kdo odločil prav za tega ali onega, kajti moral

bi upoštevati sila nezanesljiv dejavnik, kot sta na primer moč in prepričevalnost glasu.

Toda to ni toliko važno. Ljudje so svojemu kandidatu zaupali svoje težave in pomisleke, pogovorili so se tako, kot se pogovarjajo o njih med seboj. Zaupanje za zaupanje.

Vendar se tak način razpravljanja nekaterim v dvorani ni zdel dovolj na nivoju in dovolj težak po vsebini. To se le-tudi povedali svojim občanom in jih prepričevali, naj drobnarije raje prihranijo za sestanke, ko se bodo srečali kandidati za občinsko skupščino.

Godrnjanje, ki je po takšnih apelih vlogov vrstah razlagalcev terenskih problemov, je bilo sicer polglasno, toda dokaz, da tovariši, ki radi klasificirajo probleme na velike in male, ne soglašajo.

Tako tudi z njimi ni soglašal ugleden gost sam. Tovariš Kraigher je poudaril, da noben problem, ki je količkaj družbenega značaja, ne more biti tako majhen in nepomemben, da mu ne bi bilo vredno posvetiti pozornosti in mu prisluhniti.

Nesporazum je čisto odveč, kajti obstoječ velik problem je splet majhnih, kot so vsi majhni sestavni deli velikega nastajajočega problema.

Je hudo, kajti nihče ni dober prerok v svojem kraju.

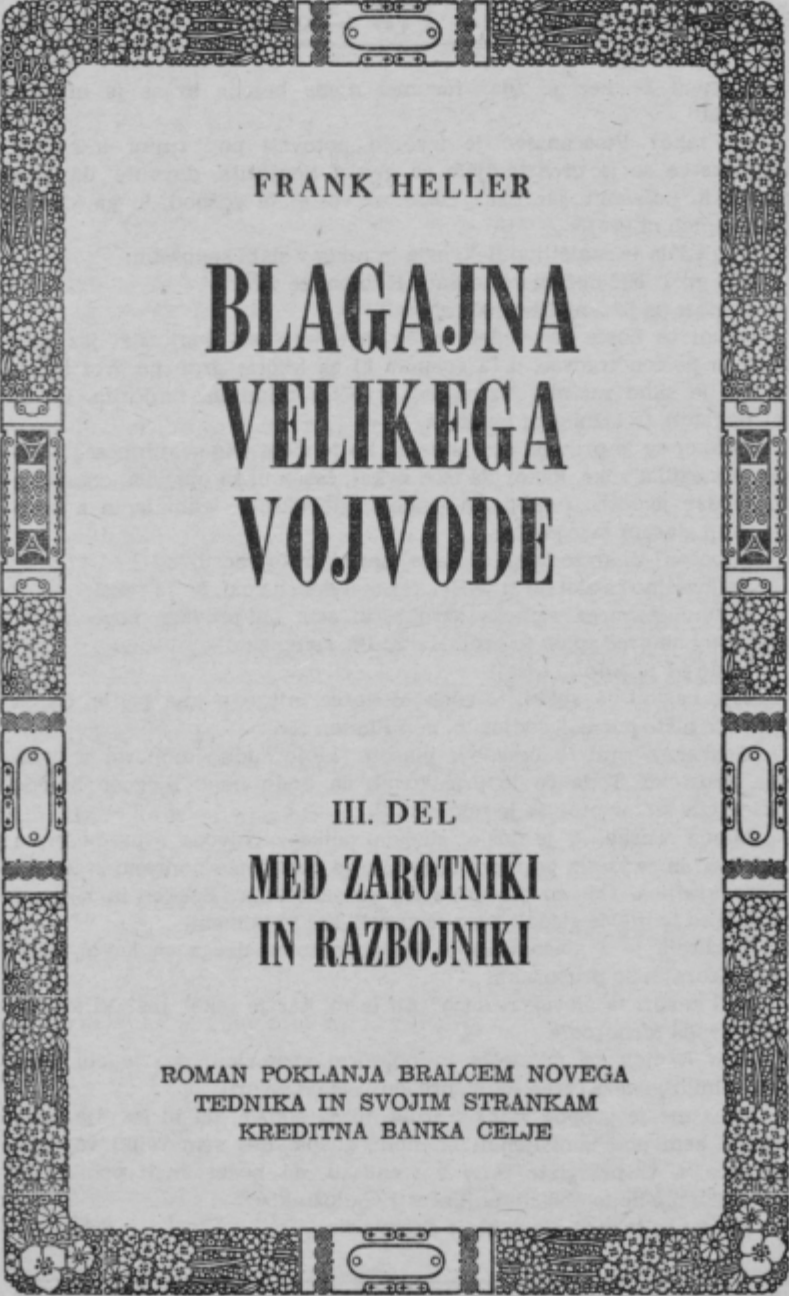

NOVI TEDNIK — Uredništvo in uprava Celje, Gregorčičeva 5, poštni preddel 161, Urejuje uredniški odbor, Glavni urednik BERNARD STRMCNJE, odgovorni urednik JURE KRASOVEC. NOVI TEDNIK izhaja od decembra 1968 kot naslednik CELJSKEGA TEDNIKA, ki je izhajal od 1955. leta. NOVI

9

TEDNIK izhaja vsak četrtek, Izdaja CP »DELO« — enota informacije propagandna Celje. Tisk in klišej CP »DELO«. Skopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 60 par (60 SD), letna naročnina 30 novih din (3.000 SD), polletna 15 novih din (1.500 SD). Za tujino znaša naročnina 60 novih din (6.000 SD). Tekoči račun 507-1-1280 — TEL: FONI: uredništvo 23-68, mali oglasi in naročnine ekonomska propeagna 31-68.

posed posedu

FRANK HELLER

**BLAGAJNA
VELIKEGA
VOJVODE**

III. DEL

**MED ZAROTNIKI
IN RAZBOJNIKI**

ROMAN POKLANJA BRALCEM NOVEGA
TEDNIKA IN SVOJIM STRANKAM
KREDITNA BANKA CELJE

Gospod Bekker je zdaj razumel njene besede in se je hrupno zasmeljal:

»A tako? Visočanstvo je izvolilo potovati pod tujim imenom? Visočanstvo se je predstavljalo za grofa! Senjorita, dovolite, da vam povem in pojasnim jaz tisto, česar ne veste: ta gospod, ki ga kličete grofa, sploh ni grof!«

Pogledala je zaničljivo Bekkerja in rekla v slabi španščini:

»Ni grof? Nič nočem več slišati! Kdo pa ste vi?«

Bekker se je zaničljivo zakrohotal:

»Tudi to boste še zvedeli in še marsikaj več. Senjorita, jaz sem ubog in pošten trgovec, a ta gospod, ki ga kličete grof, pa grof sploh ni, me je silno razžalil. In najdalj v petih minutah, senjorita, bo ta vaš prijatelj, ta lažni grof obešen.«

Bekker se je prav od srca smejal, ko je videl vtis svojih besed. Zenska je stegnila roke, kakor da išče nekaj, česar bi se oprijela, omahnila je, vendar je hitro premagala slabost, globoko je vdihnila in z brezizraznim glasom zašepetala:

»Obešen? Kako to mislite? Zakaj naj bi grofa obesili?«

Zadovoljno in zlobno si je Bekker mel debeli roki, ko je rekel:

»Samo iz enega samega vzroka, ki sem ga pravkar povedal, da ta gospod namreč sploh ni grof. Haha! Da, samo zato!«

»Kdo pa je, kdo je torej?«

»Je, ne, bil je veliki vojvoda Menorce, njegovo ime pa je, če ga doslej še niste poznali, senjorita, don Ramon XX.«

Bekker je vpil te besede z glasom, ki je čudno odmeval v praznem prostoru. Toda če je pričakoval, da bodo imeli njegove besede takšen vtis kakor prej, se je zelo zmotil.

Mlada ženska, ki je doslej gledala velikega vojvodo s preplašenim pogledom in se tresla po vsem telesu, se je nenadoma ponosno zravnila kakor kraljica. Oči so ji žarele od presenečenja. Bekker in njegovi pajdaši so jo molče gledali, niso razumeli, kaj to pomeni.

Zaključala je z glasom, ki je bil popolnoma drugačen kakor prej, da ga skoraj niso prepoznali:

»Ali govori ta človek resnico? Ali je to, kar je rekel, res? Vi ste veliki vojvoda Menorce?«

Don Ramon se je molče in bolestno nasmehnil, ko je čul njen glas. Minilo je nekaj trenutkov, preden ji je odgovoril:

»Ker me je gospod Bekker izdal, nima smisla, da bi še dlje tajil. Potoval sem pod izmišljenim imenim, gospa. Res sem veliki vojvoda Menorce, a vi prihajate prav v trenutku, da boste imeli priliko videti, kako me bodo obesili moji zvesti podložniki.«

Skoraj se je zasmejala, ko je odgovorila:

»Prav gotovo ne! Prihajam o pravem trenutku, da vas rešim. V petih minutah boste svobodni.«

»Ah, gospa, vi ste hladnokrvni kakor vedno! Ne poznate mojega zvestega in vernega ljudstva, če mislite, da me tako rešite.«

Preden je mogla odgovoriti, se je vmešal Bekker:

»Njegovo visočanstvo nas pozna bolje kakor vi! Zdaj ima popolnoma prav. Toda, dovolj besed! Ali ste pripravljeni, tovariši? Ali je kljuka dovolj trdna? Mudi se nam, če hočemo še nocoj opraviti delo. Je torej vse nared?«

Amadeo in njegova pomočnika, ki so ves čas začudeno gledali gospo Pelotard, so se predramili in se obrnili k v naglici za silo pripravljenim vislicam. Vlekli so za vrvi in poskušali, če bo držala.

»Pripravljeno!«

»Prav!«

Da ne bi tratil časa z besedami, je Bekker namignil črnobrademu naredniku. Gospa Pelotard ga je opazovala z okamenelim pogledom. Razvezali so vrvi, s katerimi je bil veliki vojvoda privezan na stol, vrvi okoli nog in rok pa se niso dotaknili. Častiti duhovnik je zadnjih deset minut hodil gor in dol po temnem kotu preddverja, dvigal roke, kakor da hoče dajati blagoslov, potem pa se je kakor za stavo hitel križati. Ko je opazil končne priprave, se je počasi približal. Pogledal je velikega vojvodo in njegov obraz je spreletel skrivnosten smeh, potem pa je spet začel mrmrati svoje molitve. Njegove udrtne oči so se uprle v mlado žensko, da se je stresla, kakor bi bila zagledala steklega psa ali strupeno kačo. Videla je, kako so vlekli grofa k vislicam, kjer je čakal Amadeo s tovariši. Nenadoma jo je minila otrplost, ki jo je prevzela ob pogledu na blaznega redovnika. Skočila je naprej in zaprla pot črnobrademu naredniku in Bekkerju. Njen pogled je gorel kakor ogenj, ko je zakričala v slabi španščini:

»Lopovi, kaj si upate! Kaj si dovolite! Kako si upate položiti roko na svojega vladarja? To ni mogoče!«

»Senjorita,« je zatulil narednik. »tudi to je mogoče. Bodite tako dobri in stopite s pota! Z vami se dogovorimo pozneje, po izvršeni kazni.«

Pogledala ga je kakor pošast z neznanega sveta.

»Vi si torej upate . . . vi . . . vi si predrznete . . .«

»Da, in to popolnoma resno in odločno! Proč!«

Njegova surovost je imela prvi hip učinek, ki ga ni pričakoval niti on niti njegovi pajdaši. Ženska je stopila korak nazaj, da bi jih lahko bolje opazovala, vzdignila je roke in vsa zasopljena rekla:

»Stojte, nekaj vam moram povedati! Morate me poslušati! Vi hočete zagrešiti strašen zločin, umoriti hočete svojega vladarja! Kaj naj storim? Če nič drugega, vzemite denar! Koliko terjate za njegovo življenje? Sto tisoč pezet! Ali vam ni dovolj? Dvajset tisoč vsakemu?»

Sapa ji je skoraj zastala. Njene besede so imele učinek, da si ni mogla želeti boljšega. Za te divje in uboge lopove je imela beseda denar čudovito moč. Denar! Sto tisoč pezet, dvajset tisoč za vsakega! Kakor da se je vseh dotaknila s čudodelno palico! Vsi so utihnili, v predverju je zavladala grobna tišina, slišati je bilo mrmranje blaznega meniha. Gledali so se. Sto tisoč!

Don Ramon je menjal barve, zdaj je prebledel, zdaj spet zardel. Hotel je ugovarjati, ker se ponižuje pred temi lopovi. Potem pa se je spomnil, da mu je to samo v korist, če pridobi na času. Kje je vendar profesor, ali ni našel paviljona? Mogoče je tam straža, na kar nista pomislila. Skoraj ena ura je že pretekla, kar je odšel. Dokler je on svoboden, še ni vse izgubljeno. Dobra zamisel, da jih mami z denarjem, to daje upanje na zavlačevanje. Pogledal je okoli sebe: vsi obrazi, ki jih je videl, so imeli isti izraz, to je boj med strahom in pohlepom. Kaj bi se zgodilo, ko bi v tem trenutku mogli odločati sami, ni bilo težko pogoditi. Toda med njimi je bil mož, ki ni imel vzroka, da bi se obotavljal. To je bil Bekker. Premor, ki je nastal po čudno vabljenih besedah mlade ženske, ni bil dolg, ker je Bekker hitel, da bi oslabil njihov učinek.

»Norci!« je zavpil. »Dvajset tisoč pezet! Koliko časa pa vam bo ostal ta denar? Ali ste že pozabili, kaj vam je nekoliko prej obljubil vaš milostni vladar? Da boste jutri večer že vsi visehi. Da si je zagotovil pomoč angleške oklopnice, ki bo že jutri zjutraj tu. Norci! Res, dolgo boste uživali za zaslužek.«

Mlada ženska je preplašeno pogledala velikega vojvodo. Kaj je to? Ali je res to govoril? Kdo govori resnico? Veliki vojvoda je razumel njena nena vprašanja in prikimal. Videl je, da se bo njegova laž, ki je imela prej nekaj uspeha, maščevala zdaj tako, da bo vse pokvarila. Njegova laž se mu je zdela šolarska in neumna. Beseda gospoda Bekkerja so imele takoj učinek. Obotavljanja je bilo tako hitro konec, kakor se je pričelo. Zaročniki so glasno odobravalni njegove besede. Vojvodo so začeli obmetavati s psovkami. Narednik Posada si je zavihal rokave in molče pripravljaval zanko, Amadeo s pomagači pa je poskušal, če je vrv v redu.

»Stirideset tisoč pezet vsakomur!« je z zadnjimi močmi zaklicala mlada ženska. »Ali slišite? Stirideset tisoč pezet! Vsi boste bogati! Pri-segam vam, da vam bo veliki vojvoda vse odpustil. Jaz vam to obljubljam s prisego!«

Tedaj jo je narednik surovo odrinil proč.

»Mir, tišina!« je zarjovel. »Dovolj blebetanja! Če denar res imate, nam tako in tako ne uide. Potratili smo že preveč časa. Popolnoma vseeno nam je, ali nam veliki vojvoda odpusti ali ne. Zdaj ga obesimo!«

Prebledela je kot mrlič, zenice njenih modrih oči so se razširile. Iz njenih oči so švigale strele, ki so za nekaj trenutkov zadržale tega zverinskega rablja.

»To si upate?« je soplja. »Samo poskusite in prisegam vam pri svoji duši, pri vsem na svetu...«

»Upamo?« je zavpil narednik in njegovo obotavljanje se je sprevrglo v jezo. »Upam? Haha! Ali upam? Takoj boste videli, da si upam!«

Skoraj otrpla v svojem obupu in vsa iz sebe je uprla oči v velikega vojvodo in komaj slišno rekla:

»Tako gotovo kakor sem Olga Nikolajevna, ruska velika kneginja, toliko časa ne bom imela na svetu miru, dokler ne plačate tega zločina z življenjem. Prisegam vam to pri svojem upanju, da rešim njega, ki ga hočete umoriti, prisegam vam to pri svoji ljubezni do njega!«

Nenadoma je prenehala, solze so zalile njene modre oči, potem pa se je skušala preriniti mimo črnobradega narednika, stegnila je roke, da bi objela don Ramona okoli vratu. Stal je pred njo zvezan, ranjen, brez moči. Njegove misli pa so blodile kakor v blaznosti: Olga Nikolajevna, ruska velika kneginja? Torej ni gospa Pelotard! Tudi ona je potovala pod drugim imenom! Ali so vse to samo sanje, ali je to mogoče?

Da, da, zdaj je začel razumevati, zdaj, ko je prepozno! Ona mu je pisala pred dvema letoma, njeno pismo je on — ne, ni si upal misliti naprej. Zdaj pa tvega svoje življenje, da bi rešila njegovo! Premagale so ga te misli, ki so se za hip porodile v njegovi duši. Bil bi se zgrudil, da ga niso držali Amadeo in pomočniki. Noben zarotnik ni razumel, kaj je povedala velika kneginja.

Čutil je, kako so mu dajali zanko okoli vratu. Videl je, kako je odrinil črnobradi narednik žensko, katere lepota in ljubezen bi premagala vsako srce, proti Bekkerju, ki je ves ta prizor opazoval z značiljivim smehom. Pogledal je proč, ker ni mogel več gledati, kaj se dogaja. Za hip je pogledal proti vratom in zazdelo se mu je, da se je premaknila kljuka, kakor da skuša nekdo odpreti. Kdo naj bi bil? Ali profesor ali stražnik? V naslednjem trenutku pa je kljuka ostala nepremična. Zdaj se sploh ni zavedal, ali se je prej res premaknila. Komaj je zadreval zadnji krič onemogle jeze in bolečine. Zaslišal je, gledati ni mogel več, kako je Amadeo javil: Nared!

Gospod Bekker pa je s strastnim glasom govoril:

»No, moja mala golobica, le sem k meni pridi, če bo treba, te že podprem! Od tod boš zelo lepo in dobro videla, le pridi!«

Amadeo in pomočniki so zagrabili velikega vojvodo in ga potisnili pod vislice. Vrv okoli vratu se je napela. Odprl je oči, da bi se z zadnjim pogledom poslovil od nje, ki je zaradi njega trpela, ki ji je nekoč storil tako veliko krivico, ki je rekla, da ga ljubi. Njuna pogleda sta se srečala in videl je njen napol blazni pogled uprt vase. Videl je, da bo zdaj zdaj omedlela. Videl je, kako je stegnil Bekker roke, da bi jo objel.

Vrv se je čudno napela. Ničesar ni več videl. Njegova zadnja misel pred smrtjo je bila: Bekker bo s svojimi umazanimi rokami oskrunil to mlado, čudovito bitje! Bekker je stegnil roke, da bi jo objel, ona pa je...

Kretnja njegovih rok je bila zadnja, ki jo je napravil Bekker v svojem življenju.

Preden so se dotaknile njegove roke velike kneginje, je počil skozi preddverje strel. Sledil mu je divji krik, divji krik smrtne groze. Roke, ki so hotele okleniti veliko kneginjo, so zakrtilile po zraku. Zajetno telo poštenega holandskega trgovca je z vso svojo težo telebnilo na marmorni tlak.

Preden se je izgubil odmev prvega strela in smrtnega krika padlega Bekkerja, je počilo šest novih strel in to tako hitro zaporedoma, da je bilo slišati kakor en sam pok. Vrv, ki je stisnila vrat velikemu vojvodi, je nenadoma popustila, on pa je omahnil in padel na tla. Toda premikal se je, dihal je. Čul je neke glasove kakor iz neizmerne daljave, a ni razumel smisla besed:

»Pogum, visočanstvo! Avgust, Joaquin, streljajta! Smrt lopovom! Nobenega usmiljenja!«

Čul je okoli sebe hropenje in kričanje, sledili so trije ali štirje strelji. Čutil je, kako se je vrinil med njegove roke in vrvi mrzel predmet. Resk, njegove roke so bile proste, še enkrat resk, tudi njegove noge so bile svobodne. Stisnil je zobe, potem pa odprl oči. Zdelo se mu je, da okoli njega vse gori, da pokajo rakete. Zdelo se mu je, da se čezenj sklanja znan obraz. S težavo je premikal jezik, ko je zaprosil:

»Ali bi bilo mogoče... požirek konjaka!«

Obraz, ki se je sklanjal nad njim, je zginil. Gledal je naprej in videl dve nogi, ki sta klečali, in hrbet, ki se je sklanjal. Nato se je tista postava dvignila. Zaman si je prizadeval, da bi jo prepoznal. Videl je le, da je tista postava nekaj odnesla na svojih rokah.

Iz precejšnje daljave je slišal besede, ki jih je gotovo govorila ti-sta oseba in ki so tako čudno zvenele njegovim ušesom.

»Samo trenutek, visočanstvo! Že neso konjak. Videti moram, kaj je z mojo ženo!«

Ženo... ženo... je ponavljalo nekaj v možganih velikega vojvoda. Morda je dvajsetkrat čutil te besede, ali zanj je bilo vse to tako čudno nesmiselno. Potem je začutil roko pod svojo glavo, nekaj mrzlega in gladkega na ustnicah. Ostra tekočima je pogrela njegove ustnice. Peklo je, peklo, tedaj pa se je nenadoma dvignil zastor v njegovi glavi. Videl, slišal in čutil je končno vse. Dvignil se je in se oprl na roke, na pomoč mu je prišla roka, ki je bila Joaquinova. Dvigal se je, noge so se mu šibile, kolena pa drgetala. Joaquin mu je spet ponudil steklenico z žarko tekočino, potegnil je še enkrat. Zdaj ga ni več tako peklo. Nenadoma se je zavedel.

»Ona!« je mrmral. »Kje je ona, kje je profesor?«

Joaquin je počasi spravil na noge svojega gospodarja in ga previdno peljal proti sobi, kjer je nekoliko prej še vladal predsednik Luis Hernandez. Nenadoma se je Ramon spomnil svojega zvestega služabnika, pomislil je, kaj je siromak moral pretrpeti. Ustavil ga je in rekel:

»Joaquin, moj dobri Joaquin! Tebi se je ta čas godilo slabo, kajne?«

»Ah, kaj to, visočanstvo, samo da smo rešili vas!«

»V beli paviljon so vaju zaprli ti lopovi!« se je jezil don Ramon. »To je moralo biti strašno! Kako sta sploh mogla z Avgustom zdržati take muke? Pa je vendar le še boljše in lepše biti moj kuhar, kajne. Joaquin?«

»Visočanstvo, da, res je bilo strašno. Ko bi ne bili prišli vi in poslali profesorja, potem...«

»Kako vaju je osvobodil profesor? Ali ni bilo nobenih straž?«

»Bilo so, celo dva stražarja sta bila, a profesor je prav hitro opravil z njima in naju potem osvobodil. Potem nama je priskrbel hrane in konjaka, bila sva popolnoma onemogla in bi mu sicer ne mogla prav nič pomagati.«

Veliki vojvoda je molče prikimal in dejal:

»Dobro se je izkazal ta profesor, boljše kakor jaz! Ali ste vi poskušali priti skozi glavna vrata ali se mi je samo tako zdelo?«

»Da, mi smo bili, visočanstvo. Toda glavna vrata so bila zaprta. Zato smo morali teči čez vrt. Ko smo prišli na hodnik, smo videli, da so vas ravno dvignili. Vsi lopovi so bili skupaj. Bekker je prav tedaj stegoval svoje debele roke, da bi objel mlado gospodično. Profesor je samo dvignil roko, takole, pumf, že je ležal umazanec na tleh mrtev.

Nama pa je zaklical: Streljajta vanje, pobijta vse! Brez usmiljenja, samo pazita, da ne zadeneta vojvode! Sam je trikrat ustrelil, ko je govoril te besede, in vsak strel je zadel. Midva z Avgustom sva se bala, da ne bi zaradi slabosti zadela vas. Najine roke so še vedno drgetale po tistih urah, ki sva jih preživela v paviljonu.»

Nehote je pogledal veliki vojvoda po preddverju. Tam so ležali voditelji revolucije pobiti na kupu. Na vrhu je ležal črnobrađi narednik Posada. Njihova trupla so že začela dreveneti.

Počasi, mirno in z veselim smehom na licu je prišel Filip Collin.

»Kako je, visočanstvo? Menda smo prišli v zadnji minuti!«

»Ne, v zadnji sekundi!« je resno odgovoril Ramon in mu podal roko. »Še trenutek in nasilnik bi bil mrtev, ljudstvo pa gospodar Menorce.«

»Hvalabogu sem prišel o pravem času,« je dostavil Collin. »To je dobro za vas in za mojo ženo!«

Don Ramonu je bilo v tem trenutku, kakor da mu bodo zdaj zdaj solze zalile oči.

Spomnil se je, kako jo je videl v trenutku, preden je prišla pomoč, ko jo je hotel Bekker objeti, ko je bila že skoraj nezavestna, ker je videla, da se bliža njegov konec. Uboga kneginja! Uboga dekle! Kako je narediti vse tisto, kar je storila? Vse, kar ima, svoje življenje je tvegala zanj, zanj, ki ... Premagoval je solze, pokimal Filipu in rekel:

»Da, o pravem času ste prišli, gospod profesor, zame in zanjo!«

»Toda kako je sploh prišla sem? Zdaj ji je že nekoliko bolje.« Filip je pokazal z roko proti sobi, kjer je ležala. »Nisem je mogel še ničesar vprašati. Ali vi morda kaj veste?«

»Sla je na kopno, da bi naju poiskala. Izgubila se je in prišla še o pravem času, da je videla, kako me obešajo. Ponujala je« — veliki vojvoda je zaničljivo pogledal na kup pobitih zarotnikov — »ponujala je tem velikim borcem za svobodo dvesto tisoč pezet za moje življenje. Namesto odgovora pa so jo izročili Bekkerju. V strahu in obupu je povedala in se izdala, kdo je pravzaprav.«

Filip je s kratkim pogledom ošinil velikega vojvoda. Ta pa tega pogleda ni razumel, doumel ga je šele pozneje ponoči.

»Da,« je nadaljeval vojvoda počasi, »vsi smo potovali pod napačnimi imeni. Jaz nisem grof Punta Hermosa in ona, tako mi je rekla, ni gospa Pelotard, temveč ...«

»Olga Nikolajevna, ruska velika kneginja,« je popolnoma mirno dokončal Filip Collin. »Toda o stvari se bomo dogovorili jutri. Zdaj je, mislim, že čas, da poiščemo Štorkljo. Kapitan Dupont bo nazadnje še znorel, če se ne vrnemo. Ko bi vedel, kaj vse smo doživeli nocjo,

**majsko žrebanje
vezanih vlog**

NAGRADE:

Avto Zastava 750,
20 potovanj v Holandijo
in še 130 praktičnih dobitkov

VLOGE SPREJEMAJO:

Kreditna banka Celje —
Osrednja enota

PODRUŽNICE:

Celjska mestna hranilnica
Celje, Slovenj Gradec,
Velenje in Slovenska
Bistrica

EKSPOZITURE:

Žalec
Mozirje
Šoštanj
Dravograd
Prevalje
Radlje ob Dravi
Šentjur pri Celju
Brežice

Laško
Ravne na Koroškem
Slovenske Konjice
Rogaška Slatina
Šmarje pri Jelšah
Mežica
Sevnica

in vse pošte na območju
Kreditne banke Celje

KREDITNA BANKA CELJE

tedaj bi njegovo spoštovanje do nas bilo še mnogo večje. Pojdimo torej, visočanstvo! Vsa čast in spoštovanje vaši vojvodski palači, toda odkrito rečeno, prav nič me ne mika, da bi tukaj prenočil.»

Vojvoda je pogledal pobite revolucionarje, se stresel in rekel:

»Pri svetem Urbanu, mene tudi ne! Toda kaj je z njo? Ali bo mogla?«

»Ponesemo jo,« je odgovoril Filip. »Avgust prav zdaj dela nekakšna nosila.«

Kakih pet minut pozneje so se vrata dvora za nocoj zadnjič zaprla. Filip, Avgust in Joaquin so nosili nosila, na katerih je v lahni mrzlični omotici ležala velika kneginja. Don Ramon, ki ga je noga na vso moč bolela, je šepal poleg nosil in zaman prosil, da bi smel pomagati. Hodili so kakih petnajst minut brez kake neprijetnosti, ko je Filip obstal in prijel velikega vojvodo za ramo.

»Visočanstvo, visočanstvo, ali ste prešteli, koliko mrtvecev je bilo v palači?«

Veliki vojvoda je odkimal z glavo in začudeno gledal.

»Ne smete me napačno razumeti, a nečesa sem se spomnil. Če se ne motim, nisem med njimi opazil gospoda predsednika republike.«

Tedaj se je začel tudi vojvoda vsega spominjati. Da, profesor ima prav! Luisa v zadnjih trenutkih ni bilo v preddverju.

»Tako je, kakor pravite, gospod profesor!« je pritrdil. »Luis je gotovo pobegnil, Kaj ko bi... Ali bi škodovalo, ko bi podaljšali pot za dve minuti?«

»Nikakor ne, samo peljite nas, visočanstvo!«

Veliki vojvoda je zadovoljno prikimal in takoj zavil v stransko ulico, ki je vodila na trg, kjer se je v nočnem vetru zibalo nekaj palm. Pred dvonadstropno hišo z velikim napisom je obstal. Filip je gledal skozi temo in na hiši videl napis Hotel Universal. Veliki vojvoda je potrkal na vrata. V začetku se ni nihče oglasil, potem pa so zaslišali glas starega moža, ki je preplašeno vprašal:

»Kdo trka?«

»Odprite!« je mirno odgovoril vojvoda. »Tujci smo, ki bi radi prenočišče.«

Ključavnica je zaškripala, vrata so se odprla in na prag je stopil star mož z dolgimi sivimi lasmi, ki je držal tresočo se roko nad očmi, da bi videl došlece.

»Dober večer, senjor Hernandez!« je pozdravil veliki vojvoda. »Ali me poznate? Ali bi lahko govoril z gospodom predsednikom republike?«

Ucinek njegovih besede je bil nenavaden. Komaj je končal vprašanje, se je starec začel tresti po vsem telesu in se zgrudil na kolena, dvignil roke in zajeceljal:

»Milost, milost, visočanstvo! Jaz nimam prav nobenih zvez s to zločinsko revolucijo. Prisegam, prisegam, visočanstvo!«

Veliki vojvoda mu je namignil, naj vstane.

»Dobro, dobro, senjor Porfirio! Prav rad verjamem. Toda odgovorite mi na vprašanje: Ali je Luis doma?«

»Ne, visočanstvo, ni ga. Prisegam. Zapustil nas je, ni stanoval več v moji hiši, odkar...«

»Vem, vem,« je rekel don Ramon. »Pravkar prihajam iz njegove prestolnice. Dobro, dobro, stari Porfirio! Nekaj pa vam svetujem. Če se Luis zgleda doma, mu recite, naj takoj odpotuje v inozemstvo! Zaradi vas, ki vas poznam, mu prizanašam, da ga ne boste videli jutri obešenega. Dajte mu denarja, da bo lahko že jutri odpotoval! Lahko noč!«

Veliki vojvoda se je obrnil k Filipu in rekel:

»Tako, zdaj gremo lahko dalje!« V zadnjem trenutku pa se je nečesa spomnil in dostavil:

»Trenutek, gospod profesor! Če se ne motim, je jahta popolnoma zasedena.«

»Da, visočanstvo, popolnoma!«

»Potem moramo priskrbeti Avgustu in Joaquinu prenočišče! Halo, senjor Porfirio!«

Stari Porfirio je priskočil, ko je slišal svoje ime:

»Visočanstvo?«

»Nič se ne bojte, Porfirio! Hočem vam dati le priložnost, da opravite vsaj del tega, kar je zagrešil vaš sin. Poznate moja zvesta služabnika Avgusta in Joaquina, Luis in njegovi prijatelji so ju zaprli v belem paviljonu, kjer že trideset let gospodarijo le podgane. Za nocoj moram zaseči vaš hotel za stanovanje mojih služabnikov. Pazite nanju, postrezite jima in tako popravljajte krivdo svojega sina!«

»Visočanstvo, visočanstvo!« je jeceljal starec in iskal Ramonovo roko, ta pa ga je potrepljal po rami:

»Lahko noč, Porfirio! Pripravite vse potrebno, čez pol ure se vrneta.«

Odšli so naprej po tihih in samotnih ulicah. Ni minilo niti petnajst minut, ko so se približali pristanišču. Bolj ko so se bližali obali, bolj so se križale uličice, na katere je legala gosta in težka megla, ki se ponoči dviga iz Sredozemskega morja. Ko so končno le dospeli na obalo, je bila megla že tako gosta, da niso mogli niti več razločevati

fiš. V taki megli niso mogli pomisliti, da bi zavili proti zahodu, kjer je bil na kopnem čoln z jahte. To bi trajalo še najmanj petnajst minut, toda vsi so bili utrujeni, tako veliki vojvoda, ki ni ničesar nosil, kakor njegovi prijatelji. Vojvoda je pozval spremljevalce, naj nekoliko počakajo, sam pa je odšel, da bi se prepoznal v okolici. Čez dobri dve minuti se je vrnil in rekel, naj mu sledijo. Previdno jih je vodil med lopami, ki so bile prav take kakor tista, pri kateri sta se zvečer izkrcala s Filipom. Prišli so do majhne stavbe, s katere je visela neka čudna zastava. Ramon se je sklonil k Filipu in mu zašepetal:

»Tu je sedež vašega prijatelja Emilionesa, če se ne motim. Upam, da nas ne bo slišal.«

Res, nihče se ni oglasil. Šli so naprej in dospeli do morja, ki je valovalo v megli. Majhen čol, morda celo tisti, s katerim sta Luis in Emiliones obiskala Štorkljo, je ležal na obali. Avgust in Joaquin sta zasopla položila nosila na tla. Veliki vojvoda jima je tiho naročil:

»Tako, zdaj pa pojdiva v hotel! Izberita si najlepše sobe, zahtevajta, kar si vama poželi srce, tudi šampanjca, če ga ima stari Porfirio v zalogi. Jutri se spet vrnem in prevzamem oblast. Povprašaj, Joaquin, kakšne so cene kuncev! To moramo vedeti za slavnostno kosilo! Lahko noč!«

Joaquin in Avgust sta molče izginila v temi, vojvoda pa je rekel Filipu:

»Zdaj pa moramo poiskati jahto! Poskusite poriniti čoln v vodo, jaz pa prenesem vašo varovanko!«

S skrajno previdnostjo je prijel veliko kneginjo, da bi jo dvignil z nosil. Tedaj pa se mu je zazdelo, kakor da je nekaj kot električna struja švignilo skozi njeno telo. Preden se je mogel odmakniti, je sklenila svoji roki okoli njegovega vratu. Ramon je čutil, kako močno ga oklepata roki, kako drhtita kakor v mrzlici. Potem pa je začul šepetanje njenih ustnic:

»Ramon, Ramon! Ne smete ga ubiti, ne smete ga ubiti! Jaz ga ljubim!«

Streslo ga je, da bi jo skoraj izpustil. Vendar se je premagal. Žile v sencih so močno utripale. Dvignil jo je z nosil. Bolela ga je noga, v gležnju ga je peklo, ko jo je nesel do čolna, toda bil je srečen. Zdelo se mu je, da stopa po nebeških poljanah, da se njegova noga sploh ne dotika tal. Niti zavedel se ni, ko je že sedel v čolnu z njo v naročju. Hotel se je oprostiti objema njenih rok, toda oklenila se ga je preveč trdno.

Filip Collin je rekel:

»Nosila, nosila, visočanstvo! Čakajte, da skočim na kopno, da skrijem nosila! Če jih zapazi naš prijatelj Emiliones...«

Filip je hitro skočil iz čolna, veliki vojvoda je ostal sam s kneginjo. Bilo mu je tako čudno pri srcu, kakor v tistem trenutku, ko je stal pod vešali. Nič drugega ni slišal kakor njene vroče vdihne in izdihne, ki so greli njegove lice, nič drugega ni videl kakor njene črne kodre, ki so jí padali na blede lice. Ko pa bi pogledal, kam je šel gospod Collin, bi se temu gotovo začudil.

Filip je naložil nosila na rame in gledal naokoli, kam naj jih skrije. Ali je kje blizu kako varno skrivališče ali naj jih vrže v vodo? Tedaj je zapazil, da so vrata bližnje lope odprta. Hitro se je odločil, da skrije nosila tja. Tam jih gotovo ne bo nihče opazil. Stekel je z nosili do lope, stopil čez prag — tedaj pa se je zgodilo nekaj strašnega. Čudil je, da se je njegovega obraza dotaknila roka. Preplašen je skočil.

Roka, ki se je v temi dotaknila njegovega lica, je bila mrzla ko smrt.

Za trenutek je Filip obstal kakor okamenel, tresel se je po vsem telesu. Potem pa je hitro vzel iz žepa električno svetilko in jo prižgal.

Nato je takoj pobegnul iz lope!

Na tramu je visel z zategnjenimi ustnicami, iztegnjenim jezikom in od Filipove brce oteklim nosom — prvi in zadnji predsednik republike Menorce.

VII. POGLAVJE

KDOR SE JE RESIL ENE PASTI, SE LAHKO UJAME V DRUGO

Filip je skočil v čoln, ne da bi z besedo omenil tisto, kar je pravkar videl. Zagrabil je za vesla. Don Ramon je molče sedel na klopi in varno držal v naročju vitko telo velike kneginje. Ni opazil naglice, s katero je Filip skočil iz lope, ni se menil za besno brzino, s katero je Filip veslal od brega. V možganih Filipa Collina pa sta se menjavali le dve sliki: tista mrzla, lepljiva, odrevenela roka, ki ga je pobožala v zapuščeni lopi, in tisti pomilovanja vredni iznakaženi obraz, ki ga je zagledal nad seboj. Z vso močjo je udarjal z vesli v morje, čoln je drsel v meglo, Filip pa ni niti pomislil, v katero smer vesla. Minilo je najmanj deset minut, preden se je nekoliko pomiril in začel trezno misliti.

Prva gróza ga je minila, prenehal je z veslanjem in se obrisal znoj s čela. Veliki vojvoda pa ni niti opazil, da se je čoln ustavil, prav tako ni čutil, ko je začel Filip veslati.

»Visočanstvo!« je rekel Filip.

Don Ramon se ni zganil. Filip je glasneje vprašal:

»Visočanstvo, ali sploh imate pojem, kje je naša jahta?«

Don Ramon se je predramil iz lepega sanjarjenja.

»Jahta? Naša jahta? Pri vseh vragih, niti pojma nimam, kje bi mogla biti.«

»Poiskati jo moramo!« je dodal Filip. Vstal je, dal roke na usta in zakričal:

»Storklja! Hohoj! Kapitan Dupont!«

Nobenega odgovora!

»Hohoj! Kapitan Dupont! Storklja!« Spet nobenega odgovora. Še enkrat je zaklical Filip, spet brez uspeha. Ničesar ni ne slišal ne videl v megli.

Pogledal je velikega vojvodo. Stvar je res imenitna! Ali je kapitan Dupont odjadral sam ali se mu je morda kaj zgodilo, ko je šel na kopno? Končno se je spomnil še enega sredstva. Vzel je iz žepa samokres, ki mu je ostal od nocojšnjih prigod, in ustrelil je v zrak, nato pa še enkrat.

Strela sta imela takojšen učinek, vendar popolnoma drugačnega, kakor ga je pričakoval Filip.

Preden so se izgubili zamolkli odmevi obeh strel, se je pretrgala megla okoli njih v mlečno beli svetlobi, ki je začela trepetati vse-naokrog po vodi. Zaromet! Filip je zaslišal neke glasove v jeziku, ki ga ni razumel, nato zamolkel strel. V tistem hipu so svetlobni snopi našli čoln. Filip in vojvoda sta gledala in ugibala, odkod prihaja svetloba. Ni jima bil mar čoln, ki se je sam sebi prepuščen zibal na valovih.

Filip je opazil nevarnost in prijel za vesla. Začel je veslati z vso močjo, da bi prišel iz svetlobnega snopa. Brž ko je nekajkrat udaril z vesli po vodi, je zagrmel drugi strel in krogla je zažvižgala nad njihovimi glavami. V noč je zaklical glas v slabi španščini:

»Stojte! Če ne boste mirovali, vas bomo postrelili! Kdo ste, kaj hočete, zakaj streljate?«

»Streljajte!« je jezno zavpil Filip. »Kdo je streljal, vi ali mi? V pristanišču imam jahto in hotel sem opozoriti kapitana.«

»Lažete!« se je zaslišal glas iz megle. »Vi sploh niste v pristanišču. Takoj veslajte semkaj, da vas pregledamo! Takoj, sicer bomo streljali! Spet kak preklet upornik!«

Filip je slišal tudi te zadnje besede, ki jih je rekel oni tam v temi nekomu, ki je moral biti v njegovi bližini.

Vojvoda in Filip sta se spogledala. Oba sta imela na jeziku isto vprašanje: Ali sanjata ali bedita? Kje sta, če nista v pristanišču? Tuja ladja, brez dvoma bojna! Torej se bo navsezadnje uresničila tudi ta laž velikega vojvode! To bi bilo nad vsako pričakovanje. Nista se spogledovala niti nekaj sekund, ko je spet zagrmel strel, krogla je udarila v vodo le dober meter proč od čolna.

»Za božjo voljo, veslajte vendar!« je zaklical Ramon. »Ljudje v megli se ne šalijo. Zdi se mi, da sem v norišnici, prav ničesar ne razumem.«

Filip je prijel vesla in veslal z vso naglico v smeri, od koder je prihajal glas. Bil je sicer v svojem življenju pripravljen na najrazličnejša presenečenja, toda kar se dogaja tukaj, je pa le preveč, da bi mogel verjeti, da je res. Gotovo so sanje!

Nenadoma se je pred njim iz megle in morja dvignila ogromna senca. Slišal je spet isti glas kakor prej:

»Stojte! Čakajte! Kdo ste?«

Preteklo je nekaj trenutkov, potem pa se je od gladke sive in oklopljene strani ladje iztegnil žerjav, zagrabil njihov čoln, ga dvignil nad morsko gladino in ga prenesel k stopnicam, kjer sta stala dva moža v uniformah. Bila je preslaba svetloba, da bi ju mogel razločiti. Videl je le, da je bil eden velik, ta je najbrž prej klical. Zamrmral je nekaj svojemu tovarišu, česar pa Filip ni mogel razumeti, ker ni razumel jezika, potem pa je rekel v španščini:

»Vaša sreča, da ste nas ubogali! Toda vraga, kakšni pa ste? Ali ste uporniki? Pojdite na krov, da vas zaslišimo!«

»S kakšno pravico to terjate?« je jezno vprašal veliki vojvoda.

»S pravico močnejšega! Mi smo danes tukaj čuvarji miru, zakona in reda.«

»Lepi čuvarji!« je že hotel reči vojvoda, a ga je Filip potegnil za rokav. »Ali mi hočete pomagati, da prenesemo to žensko? Bolna je!«

»Ženska? Nočna zabava na prostem?« je rekel tujec in dodal nekaj besed, ki so prav gotovo bile kletev. Filip se je stresel, spoznal je jezik, mož govori rusko! Da, vraga, pravo ruščino!

Dolgin v uniformi se je popolnoma v nasprotju z dosedanjim nastopom sklonil in pomagal vljudno don Ramonu in veliki kneginji, ki je bila še vedno napol v omotici in se je opirala na vojvodo, po stopnicah navzgor. Don Ramon se je takoj pomiril, zahvalil se je tujcu in pomagal iti svoji spremljevalki po ozkih železnih stopnicah.

»Ali je vaš prijatelj ranjen?« je vprašal tujec Filipa.

»Da,« je na kratko odvrnil Filip. »Ali vas smem vprašati, koliko časa nas nameravate zadrževati na krovu?«

»Dokler mi ne boste odgovorili na nekaj vprašanj.«

»Koliko?«

»To je odvisno od vas.«

»Storili boste svojo dolžnost kot častnik in plemenit človek, če poskrbite, da dobi mlada ženska, ki jo vodi moj prijatelj, dobro oskrbo. Ali imate na krovu zdravnika?«

Filip je odšel z obema oficirjema, saj to sta oba tujca gotovo bila po stopnicah navzgor, mimogrede pa je spregovoril nekaj besed z velikim vojvodo. Don Ramon je še vedno podpiral veliko kneginjo in stopal za manjšim oficirjem, ki mu je namignil, naj gre z njim. Odpeljal je veliko kneginjo, a se že čez nekaj hipov vrnil k Filipu, ki je stal na krovu z oficirjem, ki je odrejal vse potrebno.

Ramon je rekel Filipu v francoščini:

»Vse v redu! Po dežju mora priti sonce! Ubogo dekle, zdaj je vsaj na varnem.«

»Kaj, vi govorite francosko?« je rekel v gladki francoščini oficir. »Oprostite, nisem vas poslušal, a zdelo se mi je, da sem tako slišal.«

»Da,« je odvrnil veliki vojvoda, »tudi francosko govoriva.«

»Tako! To je zelo dobro. Ali mi torej lahko povesta, kaj se pravzaprav dogaja na tem vražjem otoku? Ali revolucija še vedno traja? Tako prekleto tiho in mirno je vse!«

Don Ramon je mirno odgovoril:

»Revolucija je bila končana nocoj, zato je tam tak mir.«

»Nocoj končana? Tisoč hudičev! Odkod pa to veste? Ali ste prišli semkaj, da brijete norce?«

»Nikakor!! Revolucija je bila nocoj končana. To veva najbolje midva, ker sva jo midva, jaz in moj prijatelj, oziroma moj prijatelj in jaz, nocoj končala.«

»Sto vragov, ali sta prismojena ali kaj vama je? Vi in vaš prijatelj? Kdo je ta vaš prijatelj in kdo ste pravzaprav vi?«

»Moj prijatelj je profesor Pelotard iz Švedske, jaz pa sem veliki vojvoda Menorce.«

Samozavestno in odločno je izrekel don Ramon te besede, učinek pa je bil popolnoma drugačen, kakor ga je pričakoval. Veliki oficir je potegnil piščalko in zažvižgal. Rezek žvižg se je razlegel po krovu, takoj so se približali koraki, dolgin pa je rekel tele čudne besede:

»Vi ste veliki vojvoda Menorce? To je imenitno! Prisegam vam, da boste čez pol ure viseli na najvišjem jamboru.«